Xhafer Durmishi

SKENDER

VEPRA
5

NUK PYESIN PËR ÇMIMIN E LIRISË

FIGURA DHE IDEALI I VËRTETË I JUSUF GËRVALLËS, I NJË LUFTËTARI TË PAEPUR, PËR LIRI DHE BASHKIM KOMBËTAR!!!

I I NJËJTË NË TË GJITHA PLANETET
II E kam njohur VETËM në Prishtinë
III REGJIMI KOMUNIST JUGOSLLAV
IV DIKTATORI BRUTAL - ENVER HOXHA
V PSIKOLOGJIA FASHISTE DHE YLLI PROLETAR
VI KËNGA PËR TROJËN
VII TRASHËGIMIA E TESHAVE DHE AJO E TRURIT

FIGURA DHE IDEALI I VËRTETË I JUSUF GËRVALLËS, I NJË LUFTËTARI TË PAEPUR, PËR LIRI DHE BASHKIM KOMBËTAR!!!

...Duke lexuar librin e Xhafer Durmishit: "NUK PYESIN PËR ÇMIMIN E LIRISË", ku në mënyrë të qartë, TË KONKRETIZUAR, NGA VETË VEPRA E TIJ, del realisht, e patjetërsueshme figura atdhetare e JUSUF GËRVALLËS, si luftëtar i paepur i LIRISË dhe BASHKIMIT MBARËKOMBËTAR....

Xhafer Durmishi, njëri nga shokët e ngushtë dhe bashkëveprimtar i afërt i të Madhit Jusuf Gërvalla, nga fundi i vitit të kaluar, 2011, ka shkruar dhe botuar tre libra me vlerë kombëtare dhe rëndësi të madhe historike. Dhe tash, në fillim të këtij viti, 2012, posa e ka kryer edhe librin e katërt: ”NUK PYESIN PËR ÇMIMIN E LIRISË”, përsëri me tematikën me mjaft interes kombëtar, ate të figurës së JUSUF GËRVALLËS!

Në të katër librat e tij, autori Xhafer Durmishi ka trajtuar me hollësi, duke e analizuar me përkushtushmëri, në tërësi punën dhe veprimtarinë e të madhit Jusuf Gërvalla. Mund të them fuqishëm dhe me guxim se, Xhaferi ka bërë një punë të madhe, tepër të vlefshme me interes kombëtar dhe historik, me shkrimet, që i ka kushtuar veprimtarisë gjatë gjithë periudhës së Jusufit, duke u nisur nga vetë puna e palodhur e Jusufit, nga "pasuria” e tij, e lënë e shkruar nga dora, nga pena e heroit, të cilat autori i ka nxjerre, ashtu si kanë qenë të shkruara, pra realisht, ashtu si janë të dokumentuara.

Ndaj nga gjithë kjo pune e Xhafer Durmishit, VEÇANERISHT NE LIBRIN E TIJ "NUK PYESIN PËR ÇMIMIN E LIRISË" del shumë qartë se, kush ishte JUSUF GËRVALLA, figura e tij, e një atdhetari e patrioti me një dashuri të pakufi për popullin, vendin e kombin e tij, figura e një luftëtari të paepur për liri dhe pavarësi, të Kosovës dhe Viseve të tjera shqiptare nen ish-Jugosllavinë e atëhershme dhe bashkimin me Shqipërinë Amë, figura e një luftëtari të pa kompromis, luftëtari të vendosur deri në flijim për Çështjen Mbarëkombëtare! Nëpërmes shkrimeve të tij, shihet mjaft qartë se, si e ka urryer Jusufi i Madh dhe si e ka luftuar armikun e përbetuar serbo-sllavo-fashizmin dhe shovenizmin-revizionist, si atë serb-maqedono-malazezo-sllavë. Pra aty del vetëm e vërteta dhe realiteti pa i shtrembëruar aspak ato!?

Dhe e gjithë kjo e VËRTETË E MADHE E PATJETËRSUESHME, për figurën e madhe të luftëtarit dhe të IDEALIT të JUSUF GËRVALLËS është pasqyruar më së miri, dhe konkretizuar me citatet e qarta te nxjerra nga artikujt dhe vepra e shkuar e JUSUFIT, me shumë kujdes, vëmendje dhe përkushtim nga puna serioze e Xhafer Durmishit.

Autori shkruan për punën e Jusufit dhe mençurinë e tij, për aftësinë mendore dhe talentin e tij, për guximin, për trimërinë, për patriotizmin për atdhedashurinë, për dashurinë për popullin e tij, për trojet shqiptare, për të gjitha viset ku flitej shqip, ku këndohet shqip, ku vajtohet shqip, aty ku i thonë bukës bukë e ujit ujë, aty ku ka qenë, është dhe do të jetë SHQIPËRI!

E falenderoj përzemërsisht Xhafer Durmishin, sepse falë punës voluminoze që ka bërë dhe përkushtimit të tij tepër serioz, ka nxjerrë në dritë të gjitha angazhimet, punën dhe veprimtarinë e pa kursyer, me vlerë të madhe kombëtare të JUSUFIT TE PAVDEKSHËM E TË PAZËVENDËSUESHËM, duke e vendosur figurën emblematike të JUSUFIT TË MADH, ashtu si ka qenë në realitet, të kompletuar me të gjitha tiparet dhe aftësitë e tij, ashtu si ai e ka merituar!!!

I uroj me zemër Xhaferit shëndet e shumë të mira në jetë, si dhe suksese edhe të mëtutjeshme, në punën e tij krijuese, që të na sjellë edhe më shumë libra të vlefshëm, si këto që na dhurojë, ne lexuesve, ku në librat e tij të gjejmë përherë të vërtetën, realitetin, sinqeritetin!

Do doja që të jepja edhe një "këshillë" të vlefshme për ata, që "mundohen" të dinë të VËRTETËN, për figurën e madhe të Jusufit!? Nuk kanë pse e kërkojnë aty, ku mungon e vërteta, aty ku shtrembërohet e tjetërsohet figura, e vërteta, ideali i madh, i JUSUFIT TË MADH, atje ku shkruhet e shkarravitet sipas qejfeve e orekseve, apo interesave të atyre, që asgjë nuk ka të bëjë me të vërtetën e këtij HEROI, që u fliju për idealin e tij të luftëtarit të madh të lirisë dhe Çështjes Kombëtare!?

...Jo, jo, s'keni pse bëni zhurmë, gjoja, sikur jeni duke kërkuar të dhëna për Jusufin!?! Ja ku i keni, të dokumentuara, ashiqare fare, hapur, në mejdan të burrave të vërtetë, në librat e shkruar me aq përkushtim, realizëm e konkretisht nga bashkëveprimtarët më të afërt, nga shokët më seriozë të Jusufit, në ditët dhe kohën kur Jusufi ishte në maje të veprimtarisë së tij...!!!

...Ju them me bindje të plotë se, do ta "gjeni" JUSUF GËRVALLËN, TË RINGJALLUR... si e gjeta unë... pas 30 VITESH, ashtu si e kam takuar e njohur unë në realitet, JUSUFIN E VËRTETË, JUSUFIN E GJALLË, shokun tim të IDEALIT, YLLIN E PAVDEKËSISË, në librin e Xhafer Durmishit: "NUK PYESIN PËR ÇMIMIN E LIRISË"!!!

Faridin Tafallari

I
I NJËJTË NË TË GJITHA PLANETET

Në përputhje me temën e librit nga leximi i veprës poetike të Jusufit e kam përpiluar këtë poezi që përbëhet nga rreshta të ndryshëm të poezive të tij.

po merrja frymë mes lulesh e polipash
në poret e lëkurës shihja ujë e dritë
më pështpërisnin gjithë urat e planetit
ndërsa flija shthurur buzë lumit tim

GJYSHI IM - gjyshi më i çuditshëm në këtë planet
e mat me një shkozë krejt perëndimin e diellit

gjyshi im ka lerë në një planet tjetër prej fjale
në gjuhën e tij s'ka pos libra të urtësh që s'flenë

është një bërrakë kjo botë është një bërrakë planeti
plot hurdha ujërash që s'ecin përplot humbella
plot pusi ujqish përplot fjalë pelimi
është një fushë beteje një apokalipsë.

mes rrugëve të planetit ndonjë shtegtar poet si ti
ndonjë hije tjetër ndonjë fjalë ngushëllimi
në sallat e ngrohta do të recitojnë nën strehë zogjtë
sepse në secilin hark të kohës fle nga një fjalë

Përkundet si planet i përgjumur qetë
mes dy shuplakash të kohës zhuritur.
A është femër apo siluetë e bërë prej dritash?

Të kanë parë ëndërr njerëzit e planetit tjetër

ty që bënë dashuri të fshehtë me natën e përlotur
si njeriu i frikësuar.

Të kanë parë ëndërr njerëzit e planetit tjetër,
je një hero vere kur shterojnë puset.
Të duan zogj e të dehur.
Kurrë s'ke fluturuar në vendet e Jugut.

Me kokën time e krijoj
me duart e mia
dhe eci nëpër planet.
Natën e mirë.

e ka parë planetin tonë si ujëvare si mrekulli
me një copë gazete e ka mbështjellë ëndrrën
ai katërqindkëmbësh që ecën edhe kur rri

si kanjushë e zezë si qyqe e murrët
bredh i cullakosur edhe i përhitur
urave të mallkuara të planetit
herë i zbrazët fare siç është edhe dita
herë fare i flashkët siç është edhe behari

Unë nuk i shoh yjet
pështjellë në terr
Gjithësia e ftohtë
nuk e ka gji diellin
Sikur të mos e ftohte
ana e errët e planetit

Dhetë, nandë, tetë, shtatë, gjashtë, pesë, katër, tre, dy, nji
Udhë e mbarë, Shqiponjë e dashtun, plot me shend
Na trego, në planete tjera a kish vend
Për ca qenje t`padjallëzueme siç jemi ne?

II
E kam njohur VETËM në Prishtinë

Jusuf Gërvalla: "Gjatë jetës së tij gjashtëdhjetë e tetë vjeçare, Dimitrij Shostakoviç iu rrek një veprimtarie të gjerë e të llojllojshme muzikore. Kompozoi afro njëqind vepra zhanresh më të ndryshme, që nga simfonia e deri te opera, nga muzika skenike e deri te muzika për film. Nga të pesëmbëdhjetë simfonitë e Shostakoviçit më të njohura janë simfonitë "Leningrad" e "Stalingrad". Simfonia "Leningrad" u kompozua në kushte të vështira lufte, pikërisht në kohën e betejës së këtij qyteti. Vepra iu kushtua rezistencës së leningradasve, bashkëqytetarë të autorit, kurse interesant është fakti se simfonia u ekzekutua për herë të parë nga ushtarakët – muziktarë, të cilët depërtuan në qytetin e rrethuar, duke pas ardhur nga degë të ndryshme të frontit, të lodhur e të uritur.

Për rrethanat e tilla të veprimtarisë, ndonëse flasin qartë për një përkushtim të sinqertë të autorit ndaj vendit të vet dhe luftës për shpartallimin e fashizmit, kompozitorit

të madh nuk i siguruan dot veprim të qetë pas lufte. Kritika sovjetike e brumosur me ndjenja të burokracisë, që mendonte se ka të drejtë të jap diagnoza dhe të bëjë receta edhe përkitazi me veprimtarinë artistike, hove hove gjente shteg që Shostakoviçit t'ia mohojë çdo vlerë artistike prej kompozitori. Kështu u përsërit edhe një herë ajo që kishte ngjarë para se të shpërthej lufta. Më 1934 për herë të parë, kritika e mori në thumb keq kompozitorin, e kjo gjë u përsërit edhe më 1948, me një sulm të rreptë nga ana e bashkëpunëtorit të afërm të Stalinit, (Zhdanovit) i cili e padiste për shmangie nga udha e popullit. Po kurdoherë që u gjet përballë situatash të tilla, Shostakoviçi ia doli të triumfojë, në saje të ndjenjës së tij të fuqishme, e mbi të gjitha, të sinqertë, për muzikën, e cila personalitetin e tij e bënte më të zotin e më këmbëngulës." (Vepra, Publicistika 4, f. 207)

Faridin Tafallari: "Ne, bashkëluftëtarët e Jusufit nuk shohim kundërthënie në mes veprës së tij luftarake e politike me veprimtarinë kulturore e në fushën e muzikës, por do ta potencojmë sa herë që të jetë e nevojshme se veprimtaria politike e luftarake është ajo për të cilën populli shqiptar e njeh dhe e përkujton Jusuf Gërvallën. Jusuf Gërvalla është vra si luftëtar për çlirimin e popullit shqiptar dhe jo si këngëtar. Kjo nuk do të thotë në asnjë mënyrë se pushteti serbomadh nuk ka persekutuar edhe këngëtar." (Intervistë, www.albaniapress.com, 9 janar 2012)

Të gjitha citatet me fjalët e personazhes DONA, për këtë kapitull, janë nga drama Misioni e Sabri Hamitit (S. H.), faqe 88-89.

Në këtë pjesë tema është ndarë në 10 njësi, ku secila prej tyre sillet rreth fjalëve të Jusuf Gërvallës. Citati i parë në çdo njësi është marrë nga puna e tij si gazetar në Prishtinë (J. G. Vepra 1-4, Shtëpia Botuese Faik Konica, Prishtinë 2010), dhe dy të tjerët nga vepra e tij si ideolog i çështjes shqiptare, e krijuar në Shtutgart.

1.

S. H: "DONA - Babain e kam njohur vetëm në Prishtinë. Duhet të kthehem atje për ta rinjohur."

Jusuf Gërvalla: "Në aulën e madhe të pallatit "Skenderija" në Sarajevë, përfundoi festivali tradicional i këngës dhe i valles popullore të kombeve dhe kombësive të Jugosllavisë. Brenda tri netësh, publikut sarajevas iu prezantuan emrat më eminentë të muzikës popullore nga të gjitha viset e Jugosllavisë, prej të cilëve, më të mirët u plasuan në finalen, që e transmetoi drejtpërdrejt edhe Televizioni." (Vepra, Publicistika 3, f. 183)

S. H: "DONA- Ç'është ky vrap i mjerë i njerëzve që duan të gjejnë identitetin e vet te tjetri në vonesë kohe."

Jusuf Gërvalla: "Nga çasti që do ta braktisni ´taktikën´ tuaj e të kaloni në punë intensive revolucionare, ilegale, do t´ju kaplojë një ndjenjë e fuqishme turpi për gjumin e gjatë që keni bërë si ariu në shpellë. Por populli ka zemër të madhe dhe do t´jua falë gabimet, nëse ktheheni me seriozitet kah populli për t´i shërbyer drejtpërdrejt në çështjen e madhe të çlirimit. Prandaj, shfrytëzoni sa më parë këtë shansë!" (Bashkimi, janar 1981, faqe 3)

S. H: "DONA- Jashtë nuk ka qenë i njëjti. .... Ai për mua kishte humbur në Gjermani."

Jusuf Gërvalla: "Ti je shqiptar, pasardhës i popullit më të vjetër në Ballkan, me një civilizim të lashtë. Kot ke luftuar kundër Romakut, bizantit dhe turkut, që deshën të ta japin emrin e vet dhe të ta shkelin tokën. Historia jote aq e gjallë dhe qëndresa jote e

paepur ndaj përpjekjeve të vazhdueshme të të huajit që ta zhdukë nga faqja e dheut emrin, gjuhën, kulturën dhe qenësinë tënde fizike kombëtare shqiptare duhet të ndalen, të hynë në një fazë ngurosjeje, e cila është e domosdoshme - jo pse është i tillë çasti yt historik e kombëtar, po pse kështu e do logjika ime pushtuese. Ti duhet të mburresh që po ta jap emrin tim - jugosllav (sllav i jugut), hymnin tim gjithësllav "Ej slaveni"; duhet të jesh i kënaqur nëse mëson të marrësh frymë si sllav, si pjesëtarë i një race më të lartë, ta ndërrosh bioritmin tënd kombëtar, duke shkelur vetveten, historinë dhe atdheun tënd." (Letër e hapur satrapit J.B. Tito, janar 1980; Bashkimi, shkurt 1980, faqe 1, shtylla 3)

2.

S. H: "DONA- Babain e kam njohur vetëm në Prishtinë. Duhet të kthehem atje për ta rinjohur."

Jusuf Gërvalla: "Në skenën e festivalit u ndërruan dhe "mblodhën" duartrokitjet e publikut sarajevas, këngëtarë të njohur si Safet Isoviq, Dushica Bikliq, Nikolla Karoviq, Hanka Baladum, si dhe shumë emra tjerë të rinj, të shoqëruar nga orkestra popullore e Radiotelevizionit të Sarajevës. ((Vepra, Publicistika 3, f. 183)

S. H: "DONA -Ç'është ky vrap i mjerë i njerëzve që duan të gjejnë identitetin e vet te tjetri në vonesë kohe."

Jusuf Gërvalla: "Nga çasti që do ta braktisni ´taktikën´ tuaj e të kaloni në punë intensive revolucionare, ilegale, do t´ju kaplojë një ndjenjë e fuqishme turpi për gjumin e gjatë që keni bërë si ariu në shpellë. Por populli ka zemër të madhe dhe do t´jua falë gabimet, nëse ktheheni me seriozitet kah populli për t´i shërbyer drejtpërdrejt në çështjen e madhe të çlirimit. Prandaj, shfrytëzoni sa më parë këtë shansë!" (Bashkimi, janar 1981, faqe 3)

S. H: "DONA Jashtë nuk ka qenë i njëjti. .... Ai për mua kishte humbur në Gjermani."

Jusuf Gërvalla: "Duke pasur leverdi të madhe ekonomike nga kjo koloni, Jugosllavia sot ka mbyllur sytë dhe shurdhua veshët dhe nuk po don t'ia dijë për një rrezik të ri. Natyrisht, shqiptarët e robëruar duan t'ia dinë edhe më pak: ata kanë përpara vetëm një qëllim – çlirimin, dhe **NUK DO TË PYESIN PËR ÇMIMIN E LIRISË**. Për Jugosllavinë, ka gjithmonë një mundësi rezervë: tërheqja kufijve të vet të vërtetë, kur zjarri të bëhet i padurueshëm; **ndërkaq për revolucionarët dhe për popullin shqiptar ka vetëm një alternativë: të presin të asimilohen, t'i shtrohen gjenocidit dhe ta bjerrin qenjen e vet kombëtare në mënyrën më mizore nga dora e sllavëve të jugut, ose luftën e vet ta shpien deri në fund, deri në fitore, e cila arrihet vetëm pas formimit të shtetit unik të të gjithë shqiptarëve. Për sakrifica, të thuash, nuk ka fare vend të mendohet."** (Bashkimi, prill 1980, faqe 5)

3.

S. H: "DONA -Babain e kam njohur vetëm në Prishtinë. Duhet të kthehem atje për ta rinjohur."

Jusuf Gërvalla: "Hiç më i vogël qe edhe suksesi i këngëtarëve folklorikë Bajrush Doda e Qazim Berisha, të cilëve u bashkohej kohë pas kohe edhe Qamili i Vogël.

Dëgjuam se ju ka pritur edhe konsulli jugosllav në Nju Jork?

– Më 4 janar, do të thotë gjashtë ditë para se të kthehemi, konsulli gjeneral i Jugosllavisë në Nju Jork, Dr. Milan Bulajiq, për grupin tonë organizoi pritje, me ç'rast qe i pranishëm tërë personeli i Konsullatës." (Vepra, Publicistika 4, f. 96-97)

S. H: "DONA -Ç'është ky vrap i mjerë i njerëzve që duan të gjejnë identitetin e vet te tjetri në vonesë kohe."

Jusuf Gërvalla: "Nga çasti që do ta braktisni ´taktikën´ tuaj e të kaloni në punë intensive revolucionare, ilegale, do t´ju kaplojë një ndjenjë e fuqishme turpi për gjumin e gjatë që keni bërë si ariu në shpellë. Por populli ka zemër të madhe dhe do t´jua falë gabimet, nëse ktheheni me seriozitet kah populli për t´i shërbyer drejtpërdrejt në çështjen e madhe të çlirimit. Prandaj, shfrytëzoni sa më parë këtë shansë!

S. H: "DONA - Jashtë nuk ka qenë i njëjti. .... Ai për mua kishte humbur në Gjermani."

Jusuf Gërvalla: "Prite Prekazin, o bishë e ndytë,
Në pancir e veshur e me tankun shok!
S'më le vend tjetër të të qëlloj, pos sytë,
Dhe më kapardisesh si një maçok

S'të thanë, kur u nise, në Beograd,
Se dhe njëherë këtu, në Drenicë,
Kur u vërsulën çetnikët e tu,
Mes vetullave i qëlloi Murseli sakicë?"
("LIRIA" , nr 4-5; gusht 1981, faqe 23)

4.

S. H: "DONA - Babain e kam njohur vetëm në Prishtinë. Duhet të kthehem atje për ta rinjohur."

Jusuf Gërvalla:: "Aty qëndruam katër orë të plota dhe, pasi këmbyem urimet për vitin e ri, nga ana e konsullit dëgjuam shumë fjalë të mira për koncertet tona. Për ne ky qe një gjest i mirë dhe mirënjohje për sjelljen kompakte e të hieshme të tërë grupit. Ndoshta pikërisht kjo bëri që turneu të vazhdojë edhe pesë ditë më tepër, natyrisht, me kërkesën e madhe për koncertet tona." (Vepra, Publicistika 4, f. 97)

S. H: "DONA - Ç'është ky vrap i mjerë i njerëzve që duan të gjejnë identitetin e vet te tjetri në vonesë kohe."

Jusuf Gërvalla: "Nga çasti që do ta braktisni ´taktikën´ tuaj e të kaloni në punë intensive revolucionare, ilegale, do t´ju kaplojë një ndjenjë e fuqishme turpi për gjumin e gjatë që keni bërë si ariu në shpellë. Por populli ka zemër të madhe dhe do t´jua falë gabimet, nëse ktheheni me seriozitet kah populli për t´i shërbyer drejtpërdrejt në çështjen e madhe të çlirimit. Prandaj, shfrytëzoni sa më parë këtë shansë!" (Bashkimi, janar 1981, faqe 3)

S. H: "DONA - Jashtë nuk ka qenë i njëjti. .... Ai për mua kishte humbur në Gjermani."

Jusuf Gërvalla: "Dhe vazhdoi lufta, e gjatë e rreptë.
Dhe u drodh trimi, pa të shtrirë plakun
"Duhet të tërhiqem, të çaj rrethimin,
Shumëfish t'ia marr Prekazit hakun."

Po drit'e hënës e tradhtoi,
Mbi maliherin kur i ra,
Nga mitrolozat në duar barbare
U shtri skaj prozhmit, Tahiri, u vra."
("LIRIA" , nr 4-5; gusht 1981, faqe 23)

5.

S. H: "DONA - Babain e kam njohur vetëm në Prishtinë. Duhet të kthehem atje për ta rinjohur."

Jusuf Gërvalla: "Koha kur edhe te ne zuri të kultivohet muzika e lehtë, bie në momentin kur, në truallin e Jugosllavisë, pasi kishte humbur në një masë të madhe ndikimin dhe ngjyrën e vet, gjithandej kah ishte përhapur më parë, romansa ruse po jetonte çastet e fundit, me Olivera Markoviqin, Dushan Jakshiqin, Gjuza Stojilkoviqin e të tjerë, – si interpretues të adhuruar të kohës." (Vepra, Publicistika 4, f. 147)

S. H: "DONA - Ç'është ky vrap i mjerë i njerëzve që duan të gjejnë identitetin e vet te tjetri në vonesë kohe."

Jusuf Gërvalla: "Nga çasti që do ta braktisni ´taktikën´ tuaj e të kaloni në punë intensive revolucionare, ilegale, do t´ju kaplojë një ndjenjë e fuqishme turpi për gjumin e gjatë që keni bërë si ariu në shpellë. Por populli ka zemër të madhe dhe do t´jua falë gabimet, nëse ktheheni me seriozitet kah populli për t´i shërbyer drejtpërdrejt në çështjen e madhe të çlirimit. Prandaj, shfrytëzoni sa më parë këtë shansë!" (Bashkimi, janar 1981, faqe 3)

S. H: "DONA - Jashtë nuk ka qenë i njëjti. .... Ai për mua kishte humbur në Gjermani."

Jusuf Gërvalla:: "Dhe s'lanë t'u bëhej as gjëma trimave,
Të vrarët e vet vajtonte Serbia.
Ndër mote, pra, atyre le t'u mbetet gjëma,
Shqipja bën edhe pa gjëmë, i mbetet lavdia

Këndej erdhën e thyen qafën panumër ushtri,
Turpin e tyre e namin tonë lanë pas,
Dhe lindjet përherë më të dashura
Dhe shqiponja e lirë në Prekaz."
("LIRIA" , nr 4-5; gusht 1981, faqe 23)

6.

S. H: "DONA - Babain e kam njohur vetëm në Prishtinë. Duhet të kthehem atje për ta rinjohur."

Jusuf Gërvalla: "Ivo Robiq përfytej atëbotë me një lloj "songu" amerikan, Anica Zuboviq me një lloj melodie të rëndë, që nuk mund të definohej as si muzikë burimore argëtuese e as e ndërtuar sipas ndonjë modeli të huaj." (Vepra, Publicistika 4, f. 147)

S. H: "DONA - Ç'është ky vrap i mjerë i njerëzve që duan të gjejnë identitetin e vet te tjetri në vonesë kohe."

Jusuf Gërvalla: "Nga çasti që do ta braktisni ´taktikën´ tuaj e të kaloni në punë intensive revolucionare, ilegale, do t´ju kaplojë një ndjenjë e fuqishme turpi për gjumin e gjatë që keni bërë si ariu në shpellë. Por populli ka zemër të madhe dhe do t´jua falë gabimet, nëse ktheheni me seriozitet kah populli për t´i shërbyer drejtpërdrejt në çështjen e madhe të çlirimit. Prandaj, shfrytëzoni sa më parë këtë shansë!" (Bashkimi, janar 1981, faqe 3)

S. H: "DONA - Jashtë nuk ka qenë i njëjti. .... Ai për mua kishte humbur në Gjermani."

Jusuf Gërvalla: "Të të qaj Prekazin? E dyta herë që po i vihet kazma Prekazit tënd të shumëvuajtur e heroik; Jepi, Kosovë, jepi se do të këndojmë! Pa çka se në rrugë na kanë dalë therra? Të stepemi para tyre e ta shmangim rrugën?! Se mos ke mbetur shkret dhe nuk ka kush të del zot? Se u derdh gjaku, se u hap plaga, se u mbush burgu, "nuk mbaroi Prekazi krejt". "S'ka mbarue kurrnji shpi / përveç shpirti i Ahmet Delisë /zbardhi f'tyrën krejt Shqipnisë..."

Atje ku ranë bijtë e bijat e tua, nga një mij u ngritën në vend të tyre. Ty s'të ka prekur dergja e qyqeve – shterpërimi. As trimërinë s'e ke shterpë e të rastit. Nëse barbari s'të la t'ua bësh gjëmën as t'ua mburrësh plagën djemve të tu, s'ka gjë. Nesër, në liri, varret e djalërisë trime kosovare do të përjetësohen me kurora lavdie të dëshmorëve të orëve të para, kurse plaga që mori kjo djalëri, do të ndriçojë si pishtar në rrugën e lumtur të ardhmërisë." (Zëri i Kosovës, nëntor 1981, f.2)

7.

S. H: "DONA - Babain e kam njohur vetëm në Prishtinë. Duhet të kthehem atje për ta rinjohur."

Jusuf Gërvalla: "Siç dihet, në këtë festival, Jugosllavinë e përfaqëson "Korni grupa" me melodinë "Gjenerata ime" të Kornelie Kovaçit, e cila e zuri vendin e parë në "Opatia '74". (Vepra, Publicistika 4, f.198)

S. H: "DONA - Ç'është ky vrap i mjerë i njerëzve që duan të gjejnë identitetin e vet te tjetri në vonesë kohe."

Jusuf Gërvalla: "Nga çasti që do ta braktisni ´taktikën´ tuaj e të kaloni në punë intensive revolucionare, ilegale, do t´ju kaplojë një ndjenjë e fuqishme turpi për gjumin e gjatë që keni bërë si ariu në shpellë. Por populli ka zemër të madhe dhe do t´jua falë gabimet, nëse ktheheni me seriozitet kah populli për t´i shërbyer drejtpërdrejt në çështjen e madhe të çlirimit. Prandaj, shfrytëzoni sa më parë këtë shansë!" (Bashkimi, janar 1981, faqe 3)

S. H: "DONA - Jashtë nuk ka qenë i njëjti. .... Ai për mua kishte humbur në Gjermani."

Jusuf Gërvalla: "Më 13 maj të këtij viti, në Prekazin e Poshtëm u zhvillua një luftë, e cila mund të hedhë në harresë legjendën e simbolit të luftës së pabarabartë, luftën me Davidit e Goliatit.

Babë e bir Nebih dhe Tahir Mehaj, të rrethuar në kullë të vet nga njësite të shumta të milicisë speciale serbe, të cilat shoqëroheshin edhe nga tanket e helikopterët, luftuan një ditë të tërë dhe ranë heroikisht, duke e këmbyer shumëfish jetën e tyre.

Atë ditë të turpshme për të, milicia speciale serbe, e ardhur në Kosovë për ta bërë zap popullsinë shqiptare të revoltuar, kishte marrë urdhër të prerë: të kapej, i gjallë a i vdekur, bujku i ri Tahir Mehaj nga Prekazi." (Zëri i Kosovës, nëntor 1981, f.8)

8.

S. H: "DONA - Babain e kam njohur vetëm në Prishtinë. Duhet të kthehem atje për ta rinjohur."

Jusuf Gërvalla: "Vizën për në festivalin "Kënga e Evrovizionit", shpërblimin e parë të jurisë profesionale (3000 dinarë dhe skulpturën e "Vala e artë" si dhe shpërblimin e parë të jurisë së publikut e mori melodia e kompozitorit lubjanas, Tadej Krushovar "Dita e dashurisë", në interpretim të grupit "Pepel in kri". (Vepra, Publicistika 4, f. 222)

S. H: "DONA - Ç'është ky vrap i mjerë i njerëzve që duan të gjejnë identitetin e vet te tjetri në vonesë kohe."

Jusuf Gërvalla: "Nga çasti që do ta braktisni ´taktikën´ tuaj e të kaloni në punë intensive revolucionare, ilegale, do t´ju kaplojë një ndjenjë e fuqishme turpi për gjumin e

gjatë që keni bërë si ariu në shpellë. Por populli ka zemër të madhe dhe do t´jua falë gabimet, nëse ktheheni me seriozitet kah populli për t´i shërbyer drejtpërdrejt në çështjen e madhe të çlirimit. Prandaj, shfrytëzoni sa më parë këtë shansë!" (Bashkimi, janar 1981, faqe 3)

S. H: "DONA - Jashtë nuk ka qenë i njëjti. .... Ai për mua kishte humbur në Gjermani."

Jusuf Gërvalla: "Së pari për kapjen e Tahirit u ngarkua postëkomanda e Skenderajt, por nuk ia doli dot kësaj pune. Tahiri, i përkrahur nga i ati dhe i vendosur deri në fund për të qëndruar, jo vetëm që nuk e braktisi shtëpinë, por dërgoi policët shqiptarë t'i çonin fjalë milicisë së Beogradit që ajo të vinte e ta merrte vetë, po t'i duhej gjë. Pas kësaj, Prekazi u vërshua nga milicia fashiste serbe. Rreth fshatit u vunë tre breza milicësh, e u rrethua edhe çdo lagje e shtëpi e fshatit veç e veç. Dy të ngujuarëve në kullë s'mund t'u vinte kështu asgjëkundi as ndihma më e vogël." (Zëri i Kosovës, nëntor 1981, f.8)

9.

S. H: "DONA - Babain e kam njohur vetëm në Prishtinë. Duhet të kthehem atje për ta rinjohur."

Jusuf Gërvalla: "Plaketa e artë, dhuratë e Lidhjes së Kompozitorëve të Jugosllavisë i takoi kompozitorit dhe dirigjentit lubjanas Bojan Adamiq për aranzhmanin e melodisë "Po rritemi" në interpretim të duetit "Buldozheri" kurse çmimi "Kamelia e artë", Pero Zubacit për tekstin e melodisë "Ç'po ëndërron" të cilën e interpretoi Gjani Marshan." (Vepra, Publicistika 4, f. 222)

S. H: "DONA - Ç'është ky vrap i mjerë i njerëzve që duan të gjejnë identitetin e vet te tjetri në vonesë kohe."

Jusuf Gërvalla: "Nga çasti që do ta braktisni ´taktikën´ tuaj e të kaloni në punë intensive revolucionare, ilegale, do t´ju kaplojë një ndjenjë e fuqishme turpi për gjumin e gjatë që keni bërë si ariu në shpellë. Por populli ka zemër të madhe dhe do t´jua falë gabimet, nëse ktheheni me seriozitet kah populli për t´i shërbyer drejtpërdrejt në çështjen e madhe të çlirimit. Prandaj, shfrytëzoni sa më parë këtë shansë!"

S. H: "DONA - Jashtë nuk ka qenë i njëjti. .... Ai për mua kishte humbur në Gjermani."

Jusuf Gërvalla: "Fundi i luftës së 13 majit solli turp e panik të paparë për fashistët e tërbuar serbë përballë armës shqiptare dhe lavdi të pashoqe për Mehajt, Prekazin e Kosovën. ... ranë heroikisht ... dy trima të papërkulur shqiptar, Nebihu e Tahiri, që u shpaguan shumëfish. Lajmi i përfundimit të kësaj lufte popullin tonë e la me një ndjenjë të topitur keqardhjeje për jetën e shuar të luftëtarëve dhe me një admirim të pafund për lavdinë e zemrës dhe të armës së tyre. Me shpresën dhe këmbënguljen për vazhdimin, në shembullin e Prekazit, të luftës së ashpër e të pabarabartë, por të lavdishme e ngadhënjimtare.

Shpërblim më të mirë për heroizmin e Prekazit nuk mund të ketë. Ndërkaq, armiku mbeti duke fajësuar të tjerët për turpin e vet. Për gjoja mosvigjilencë e mashtrim, u burgosën komandiri, zëvendëskomandiri dhe një milic i postëkomandës së Skenderajt, që të tre shqiptarë. Pastaj serbomëdhenjtë u dhanë të vajtonin si qyqe." (Zëri i Kosovës, nëntor 1981, f.8)

10.

S. H: "DONA - Babain e kam njohur vetëm në Prishtinë. Duhet të kthehem atje për ta rinjohur."

Jusuf Gërvalla: "Ndërkaq, shpërblimin e Lidhjes së Kompozitorëve të Jugosllavisë për këngën që është shërbyer më miri me folklor e mori melodia "Zemra në

zemër" të kompozitorit Nikolla Borota në interpretim të solistes sarajevase Neda Ukraden." (Vepra, Publicistika 4, f. 222-223)

S. H: "DONA - Ç'është ky vrap i mjerë i njerëzve që duan të gjejnë identitetin e vet te tjetri në vonesë kohe."

Jusuf Gërvalla: "Nga çasti që do ta braktisni ´taktikën´ tuaj e të kaloni në punë intensive revolucionare, ilegale, do t´ju kaplojë një ndjenjë e fuqishme turpi për gjumin e gjatë që keni bërë si ariu në shpellë. Por populli ka zemër të madhe dhe do t´jua falë gabimet, nëse ktheheni me seriozitet kah populli për t´i shërbyer drejtpërdrejt në çështjen e madhe të çlirimit. Prandaj, shfrytëzoni sa më parë këtë shansë!" (Bashkimi, janar 1981, faqe 3)

S. H: "DONA - Jashtë nuk ka qenë i njëjti. .... Ai për mua kishte humbur në Gjermani."

Jusuf Gërvalla: "Sepse, në qoftë se në luftën e tyre çnjerëzore antishqiptare, të egër e të pabarabartë, kanë mundur të sigurojnë epërsi në numër dhe në teknikën ushtarake (një shtet përballë dy individëve, ose përballë një popullsie të vogël duarthatë), serbomëdhenjtë e tërbuar nuk mund ta sigurojnë edhe shpirtin luftarak, frymën e sakrificës së lartë dhe këmbënguljen, të cilat janë virtyte vetëm të atij që bën luftë të drejtë, mbrojtëse.

Nebih dhe Tahir Mehaj mbesin për popullin tonë kujtimi e shkuar kujtimit të Ahmet Delisë e Mursel Ahmetit, të cilët kohë më parë patën luftuar heroikisht po për Prekazin, Kosovën dhe për gjithë Shqipërinë. (Zëri i Kosovës, nëntori 1981, faqe 8)

Faridin Tafallari: "Ne, bashkëluftëtarët e Jusufit nuk shohim kundërthënie në mes veprës së tij luftarake e politike me veprimtarinë kulturore e në fushën e muzikës, por do ta potencojmë sa herë që të jetë e nevojshme se veprimtaria politike e luftarake është ajo për të cilën populli shqiptar e njeh dhe e përkujton Jusuf Gërvallën. Jusuf Gërvalla është vra si luftëtar për çlirimin e popullit shqiptar dhe jo si këngëtar. Kjo nuk do të thotë në asnjë mënyrë se pushteti serbomadh nuk ka persekutuar edhe këngëtar." (Intervistë, www.albaniapress.com, 9 janar 2012)

III
REGJIMI KOMUNIST JUGOSLLAV

Donika Gervalla-Schwarz: "Ndodh që ta kem takuar edhe më herët me prindërit e mi në Prishtinë, por atëherë kam qenë tepër e vogël për t'u kujtuar. Dr. Rugova dhe babai im Jusuf Gërvalla i përkisnin një gjenerate dhe për mendimin tim janë mjaft tipikë për intelektualin kosovar të asaj kohe. Të dy kishin ndjekur gjimnazin në Pejë dhe kishin studiuar Gjuhë dhe Letërsi pranë Universitetit të Prishtinës. Një nga shokët më të afërt të babait tim, Isa Zymberi, gjatë studimeve për një kohë ishte "cimer" i dr. Rugovës, kështu që edhe gjatë kësaj kohe takimet nuk do të kenë qenë të rralla. Të dy vinin nga fshatra të vogla jo shumë larg Pejës. Të dy kishin përjetuar që në fëmijëri pasojat e përndjekjes së regjimit komunist jugosllav." (http://gervallablog.com, 21 janar 2010)

Në këtë kapitull e shtjellojë një çështje e cila duket se është delikate për disa të tjerë dhe ajo është: A ka qenë sistemi i Jugosllavisë së Titos sistem komunist apo jo? Me këtë rast unë nuk do të hyj në çështje të ndryshme teorike dhe nuk do të jap përgjigjen time personale, pasi ajo në këtë rast edhe nuk është e nevojshme. Megjithatë disa përgjigje

duken të qarta. Zonja Donika Gervalla-Schwarz e definon Jugosllavinë e Titos si shtet komunist dhe se ai regjim komunist ka përndjekur familjen e Jusufit dhe të Ibrahim Rugovës. Për mua primare është definimi i sistemit politik të Jugosllavisë së Titos, sa i përket vetëm Jusufit. Përmendja e Ibrahim Rugovës për mua është rrethanë rasti, dhe këtë citat të zonjës Donikë do ta përdorja me të njejtin seriozitet dhe peshë edhe sikur ai të mos e kishte peshën e shtuar prej përmendjes së Presidentit.

Përgjigja ime nuk është e nevojshme sepse, nga prizmi i rrethit të Jusufit në Shtutgart, është dhënë nga vetë Jusufi. Gjatë analizimit të hollësishëm të veprës politike të Jusufit del se ai nuk e ka konsideruar Jugosllavinë e Titos si shtet komunist apo socialist. Dhe kjo çështje ka rëndësi të madhe. Përveç emërtimeve të ndryshme, gjatë përpilimit të këtij punimi i kam përcjell pothuaj të gjitha rastet se si e definon ai Jugosllavinë e Titos dhe çfarë mendimi ka Jusufi për marksizëm-leninizmin.

Në listën e mëposhtme i kam renditur 93 njësi, ku secila prej tyre përbëhet prej tri pjesëve. Renditjen nga numrat 1-93 e ka vendos fakti se në punimin tim kam gjetur 93 raste, ku pos tjerash Jusufi e quan Jugosllavinë e Titos, si shtet revizionist. Në 34 raste kemi mendimet e tij të parashtruara se çka mendon ai për marksizëm-leninizmin në përgjithësi. Pos këtyre kam marrë edhe tri citate të zonjës Donikë ku krahasimi i mendimeve të saj me ato të Jusufit është i lehtë.

Në fillim të çdo njësie (nga 1-93) i jap mendimet e Jusufit për revizionizmin, dhe këto mendime nuk përsëriten asnjëherë. Pastaj vijnë mendimet e Donikës, të cilat edhe pse janë tri, i përsëris në mënyrë të rregullt ashtu si m'u kanë nevojit për të krijuar treshe të plota. Në fund të çdo njësie janë të vendosura mendimet e Jusufit për marksizëm-leninizmin, të cilat japin një pasqyrë të qartë se me çfarë idesh e ka identifikuar veten. Edhe këto mendime i përsëriti diçka më shumë se dy herë, me qëllim të krijimit të tresheve të plota.

Për këtë kapitull nuk është me rëndësi zgjidhja përfundimtare se a ka qenë Jugosllavia e Titos shtet komunist apo jo. Zgjidhja përfundimtare që jepet në këtë rast është se ai që e ka dhënë jetën në luftë kundër atij shteti, Jusuf Gërvalla, kurrë nuk e ka konsideruar Jugosllavinë si shtet socialist apo komunist. Në këtë pikë nuk e kam pa të arsyeshme me këtë rast, as të shtoj e as të heqi asnjë fjalë, për faktin e thjeshtë se aftësitë e mia nuk mjaftojnë për t'i thënë gjërat mirë se sa janë parashtruar këtu më poshtë.

1.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Pa paralajmërimet e zakonshme pas të cilave Kosova përgatitet gjatë e gjatë, duke bërë mure dërrasash që ta fshehin realitetin për festën e pritjes së sulltanit Tito, ky bajloz i zi kësaj radhe doli papritmas nga errësira dhe u sul mbi këtë pjesë të robëruar të Shqipërisë që revizionizmi jugosllav e ka dërmuar tej mase në planin ekonomik, social, kulturor..." (Bashkimi, shkurt 1980, f. 1)

Donika Gërvalla: "Shtypja e vazhdueshme e popullatës në Kosovë nga ana e regjimit komunist jugosllav, nga artisti dhe gazetari Jusuf Gërvalla, bëri edhe veprimtarin politik Jusuf Gërvalla." (www.gervalla.org, 2007- burimi i këtij citati gjatë përsëritjeve nuk do të jepet në vazhdim.)

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Ekzistojnë shumë grupe e organizata, që të gjitha me një qëllim të vetëm, madje me një ide të vetme edhe për mënyrën e sendërtimit të këtij qëllimi (jo zogistë, ballistë… po vetëm komunist, marksist-

leninistë që pranojnë vetëm pikëpamjet e një vendi të vërtetë socialist, siç është Shqipëria), por gjithë këto grupe e organizata e patën vështirë t´i shplohen shoqja-shoqes dhe t´i bashkojnë armët, sepse armiku pat infiltruar në radhët e tyre një armatë agjentësh." (Bashkimi, shkurt 1980, f. 2)

2.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Duke u nisur nga shkalla e kriminalitetit të madh në Jugosllavi del se sistemi yt revizionist është nga më të tmerrshmet xheheneme të kësaj bote." (Bashkimi, shkurt 1980, f. 1)

Donika Gërvalla: "Ai merr pjesë në lëvizjen ilegale, e cila ngjashëm me vendet e tjera të Evropës Lindore që vuanin nga regjimet e tyre diktatoriale përpiqej të mbronte dhe të realizonte të drejtat e popullatës ndaj shtypjes totalitare të regjimeve përkatëse." (www.gervalla.org, 2007- burimi i këtij citati gjatë përsëritjeve nuk do të jepet në vazhdim.)

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Për qeverinë dhe popullin shqiptar, të mbledhur grusht rreth Partisë së Punës të Shqipërisë (PPSH), ky rrezik i popujve fqinjë u bë kushtrim i hapur për t'i ardhur në ndihmë proletariatit të Jugosllavisë dhe për të treguar edhe një herë, si vazhdimisht brenda këtyre 35 vjetë jete në socializëm të mirëfilltë, konsekuencën e pashembullt ndaj idealeve të larta proletare, marksiste-leniniste." (Bashkimi, prill 1980, f.1)

3.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Ky tërmet i pat goditur edhe disa vise bregdetare të Malit të Zi: Kotorin, Budvën, Hercegnovin etj. Në këto vise gjendja është sanuar gati qind për qind, me ndihmat që revizionistët jugosllavë morën nga bota. Këto ndihma patën arritur njëlloj për viset shqiptare që u dëmtuan edhe më shumë nga tërmeti. Por, këtu nuk u bë asgjë." (Bashkimi, shkurt 1980, f.2)

Donika Gervalla-Schwarz: "Dr. Rugova dhe babai im Jusuf Gërvalla i përkisnin një gjenerate dhe për mendimin tim janë mjaft tipikë për intelektualin kosovar të asaj kohe... Të dy kishin përjetuar që në fëmijëri pasojat e përndjekjes së regjimit komunist jugosllav." ((http://gervallablog.com, 21 janar 2010-burimi i këtij citati gjatë përsëritjeve nuk do të jepet në vazhdim.)

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Duke fituar për vete (në saje të kultivimit të marksizëm- leninizmit të kulluar dhe të luftës së pakompromis kundër imperializmit, kapitalizmit, kolonializmit, neokolonializmit dhe revizionizmit modern) atributin e zërit më të fuqishëm në Evropë, Partia e Punës e Shqipërisë ndoqi me interes jetësor dhe me indinjatë të thellë edhe politikën diskriminuese jugosllave të gjenocidit mbi popullin shqiptar; e luftoi me ngulm këtë politikë, duke e denoncuar para forcave përparimtare të gjithë botës." (Programi dhe Statuti i Frontit të Kuq Popullor, maj 1980)

4.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Ndonëse një gjendje e tillë pritej nga njerëzit që janë të informuar për kushtet ekonomike, sociale e politike të shqiptarëve në territorin e përfshirë brenda kufijve të Malit të Zi, megjithatë, kish edhe ndonjë mendim se qeveria revizioniste jugosllave e sidomos ajo e Malit të Zi, do ta mbulonte

sadopak turpin e vet, nuk do të dilte aq haptazi me qëndrime aq diskriminuese ndaj shqiptarëve." (Bashkimi, shkurt 1980, f. 2)

Donika Gërvalla: "Shtypja e vazhdueshme e popullatës në Kosovë nga ana e regjimit komunist jugosllav, nga artisti dhe gazetari Jusuf Gërvalla, bëri edhe veprimtarin politik Jusuf Gërvalla."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Prandaj në kohë ”paqeje”, FRONTI I KUQ POPULLOR ka për detyrë që me propagandë të shëndosh patriotike dhe marksiste- leniniste, t’i çjerrë maskën përgjithësisht klikës së egër të Beogradit dhe të thërras në luftë kundër saj edhe forcat përparimtare të popujve tjerë të Jugosllavisë." (Programi dhe Statuti i Frontit të Kuq Popullor, maj 1980)

5.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Në një emision dokumentar të TV Titogradit (Podgoricës) lidhur me problemet pas tërmetit të prillit, përmendej ndihma e madhe nga bota e jashtme dhe një problem, jo fort i rëndësishëm në dukje, po shumë esencial për "administrimin" revizionist jugosllav: me të holla që arritën nga vendi dhe nga bota e jashtme, duhej filluar ndërtimi i shtëpive në mënyrë sa më urgjente, që të dëmtuarit të mos i zinte dimri në tenda." (Bashkimi, shkurt 1980, f. 2)

Donika Gërvalla: "Ai merr pjesë në lëvizjen ilegale, e cila ngjashëm me vendet e tjera të Evropës Lindore që vuanin nga regjimet e tyre diktatoriale përpiqej të mbronte dhe të realizonte të drejtat e popullatës ndaj shtypjes totalitare të regjimeve përkatëse."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Nëpërmjet Organit të FRONTI I KUQ POPULLOR, gazetës ”BASHKIMI”, si dhe nëpërmjet literaturës marksiste-leniniste dhe literaturës tjetër revolucionare, që botohet me bollëk në RPS të Shqipërisë e që ne do ta shpërndajmë në mënyrë ilegale dhe ta popullarizojmë në radhët e popullit tonë (dhe të tjerëve, po që se ata shfaqin interesim), ne do ta shpiem përpara idenë e çlirimit social e nacional nga Jugosllavia dhe kështu do ta shtrojmë terrenin për revolucion." (Programi dhe Statuti i Frontit të Kuq Popullor, maj 1980)

6.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "I pakti prej nesh nuk është bindur ende për ekzistimin e Institutit për Shfarosjen e Shqiptarëve në Beograd, i cili ka themele të forta - gjithë pushtetin e revizionizmit titist. Prandaj është e natyrshme vështirësia e madhe në të konsoliduar të të gjitha forcave revolucionare të shqiptarëve në Jugosllavi." (Bashkimi, shkurt 1980, f. 2)

Donika Gervalla-Schwarz: "Dr. Rugova dhe babai im Jusuf Gërvalla i përkisnin një gjenerate dhe për mendimin tim janë mjaft tipikë për intelektualin kosovar të asaj kohe... Të dy kishin përjetuar që në fëmijëri pasojat e përndjekjes së regjimit komunist jugosllav."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "FRONTI I KUQ POPULLOR e di se nëpër këtë rrugë të pagabueshme mund të na udhëheq vetëm ideologjia e shëndosh marksiste-leniniste, prandaj shembulli i Partisë së Punës dhe i rezultateve të mëdha të ndërtimit socialist në Shqipëri, do të jenë për ne busulla e vetme." (Programi dhe Statuti i Frontit të Kuq Popullor, maj 1980)

7.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Në saj të "kujdesit" të revizionizmit jugosllav, një pjesë e madhe e popullsisë kanë mbetur analfabetë." (Bashkimi, shkurt 1980, f. 2)

Donika Gërvalla: "Shtypja e vazhdueshme e popullatës në Kosovë nga ana e regjimit komunist jugosllav, nga artisti dhe gazetari Jusuf Gërvalla, bëri edhe veprimtarin politik Jusuf Gërvalla."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Po deshëm që lufta jonë, nga një rezistencë spontane, të kalojë në luftë të organizuar për çlirimin kombëtar dhe klasor, atëherë para nesh shtrohet si domosdoshmëri studimi dhe përvetësimi i historisë kombëtare dhe i literaturës revolucionare marksiste-leniniste." (Bashkimi, janar 1981, f. 1)

8.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Për këtë arsye, ne jemi detyruar t'u drejtohemi intelektualëve të vërtetë dhe pjesës më të shëndosh të popullsisë të viseve tona të robëruara, e cila pret me padurim jo vetëm të mësoj ndonjë fakt, se shumicën i di mirë, për arsye se i ndien mbi lëkurë të vetë, po edhe t'i jepet ndonjë shenjë për rrjedhën e luftës së mundimshme revolucionare apo për afrimin e betejës përfundimtare me armikun - Jugosllavinë revizioniste dhe renegatët shqiptarë në shërbim të saj." (Bashkimi, shkurt 1980, f. 2)

Donika Gërvalla: "Ai merr pjesë në lëvizjen ilegale, e cila ngjashëm me vendet e tjera të Evropës Lindore që vuanin nga regjimet e tyre diktatoriale përpiqej të mbronte dhe të realizonte të drejtat e popullatës ndaj shtypjes totalitare të regjimeve përkatëse."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Nga literatura e tillë, që duhet të përvetësohet në mënyrë të domosdoshme dhe të ngutshme, sidomos nga pararoja jonë revolucionare, donë veçuar këto pikëmbështetje kryesore: veprat e Marksit, Engelsit, Leninit, Stalinit e ato të marksist-leninistit dhe prijësit të madh shqiptar, shokut Enver Hoxha; historia kombëtare shqiptare, ajo e PPSH-së dhe dokumentat e PPSH-së; shtypi shqiptar, sidomos publikimet shkencore nga lëmi i historisë dhe ai i ndërtimit teorik dhe praktik të socializmit në Atdheun tonë." (Bashkimi, janar 1981, f. 1)

9.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Identifikimi i plotë i anëtarëve të redaksisë së "BASHKIMIT", sikundër i të gjitha forcave revolucionare shqiptare nën regjimin revizionist jugosllav, do të bëhet vetëm pasi të shpërthejë Beteja përfundimtare me armikun e kombit tonë." (Bashkimi, shkurt 1980, f. 2)

Donika Gervalla-Schwarz: "Dr. Rugova dhe babai im Jusuf Gërvalla i përkisnin një gjenerate dhe për mendimin tim janë mjaft tipikë për intelektualin kosovar të asaj kohe... Të dy kishin përjetuar që në fëmijëri pasojat e përndjekjes së regjimit komunist jugosllav."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Me këtë rast duhet të vëmë në dukje se ne ende nuk kemi qenë në gjendje ta formojmë partinë tonë komuniste marksiste-leniniste, pa të cilën gati do të jetë e pamundshme hyrja konkrete në luftën e ardhshme nacionalçlirimtare dhe në revolucionin tonë. Kjo na nxjerr te një çështje tjetër që kërkon

sqarim. Ishte Partia Komuniste Shqiptare (sot Partia e Punës e Shqipërisë) ajo që e pat themeluar Frontin Nacional Çlirimtar (sot Fronti Demokratik). Dhe kjo ishte rruga e drejtë. Te ne ka ngjarë e kundërta. Fronti i Kuq Popullor, i themeluar prej forcash patriotike, pret themelimin e partisë sonë komuniste marksiste-leniniste e cila do të vihet në ballë të luftës dhe të revolucionit." (Bashkimi, janar 1981, f. 2)

10.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Përpara botës dhe përpara nesh, qoftë edhe formalisht, Jugosllavia, pasi na mbanë mbërthyer brenda kufijve të vet politikë, është e detyruar të mbaj ndaj nesh qëndrim të njëjtë me popujt e tjerë të Jugosllavisë. Kështu e detyron Kushtetuta e saj "vetadministruese" revizioniste, kështu e detyron propaganda e saj e flakët "socialiste e paqdashëse", kështu e detyron, më në fund, njerëzia." (Bashkimi, shkurt 1980, f. 2)

Donika Gërvalla: "Shtypja e vazhdueshme e popullatës në Kosovë nga ana e regjimit komunist jugosllav, nga artisti dhe gazetari Jusuf Gërvalla, bëri edhe veprimtarin politik Jusuf Gërvalla."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Sipas vlerësimeve të Frontit, arsyeja për këtë inverzion qëndron në kushtet konkrete, të cilat kanë ndikuar që forcat patriotike të masave të gjëra të ecin një hap përpara organizimit të komunistëve tanë. Në kësi konteksti e shohim aktivitetin e Lëvizjes Nacional Çlirimtare të Kosovës dhe të Viseve të tjera Shqiptare nën Jugosllavi - një organizatë e hershme, që ka mbledhur dhe mban rreth vetes njerëz me eksperiencë patriotike e revolucionare dhe me të cilën jemi duke bërë përpjekje për njohje reciproke dhe për bashkim." (Bashkimi, janar 1981, f. 2)

11.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Që nga Lufta e Dytë Botërore e këndej, burgjet jugosllave nuk kanë mbetur pa të burgosur politikë shqiptarë të organizuar në grupe e organizata të shumta, që kishin një qëllim të vetëm: flakjen e robërisë jugosllave dhe bashkimin me Vendin Amë SHQIPËRINË, siç e donë të gjitha ligjet njerëzore, pos atyre të pushtuesve. Kështu i shohim edhe burgimet e tanishme masive, më masivet në luftën tonë të ashpër me revizionizmin jugosllav." (Bashkimi, shkurt 1980, f. 2))

Donika Gërvalla: "Ai merr pjesë në lëvizjen ilegale, e cila ngjashëm me vendet e tjera të Evropës Lindore që vuanin nga regjimet e tyre diktatoriale përpiqej të mbronte dhe të realizonte të drejtat e popullatës ndaj shtypjes totalitare të regjimeve përkatëse."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Në kësi konteksti jemi duke përcjellë gjithashtu edhe aktivitetin e Marksist-leninistëve të Kosovës, që po shfaqen këto kohët e fundit me organin e tyre "Liria". Duke u nisur nga kryeartikulli në numrin e parë të këtij organi, si dhe nga përmbajtja e tij përgjithësisht e nga trajtimi marksist- leninist i problemeve nga ana e krijuesve të "Lirisë", ne e vlerësojmë shumë të drejtë punën e Marksist-leninistëve kosovarë. Kjo na jep shpresë që së shpejti, ndoshta pikërisht nga radhët e tyre, do të realizohet edhe kërkesa e domosdoshme për themelimin e vetë partisë komuniste marksiste-leniniste." (Bashkimi, janar 1981, f. 2)

12.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Por, pas shovenistëve qëndronte dikur Rusia Cariste, ndërsa para, gjatë e pas Luftës Dytë Botërore, Revizionizmi Titist...." (Bashkimi, shkurt 1980, f. 4)

Donika Gervalla-Schwarz: "Dr. Rugova dhe babai im Jusuf Gërvalla i përkisnin një gjenerate dhe për mendimin tim janë mjaft tipikë për intelektualin kosovar të asaj kohe... Të dy kishin përjetuar që në fëmijëri pasojat e përndjekjes së regjimit komunist jugosllav."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Këtë ua dimë për nder patriotëve e revolucionarëve tanë, që ditën ta përqafojnë e ta përhapin në masa literaturën revolucionare marksiste-leniniste, sidomos atë që po botohet në Tiranë dhe është bërë fener ndriçues edhe për forcat revolucionare në të gjithë botën." (Bashkim, janar 1981, f. 2)

13.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Sigurisht një politikë e tillë diskriminuese e asimiluese ka lënë gjurmët e veta të vrazhda... Sidomos çpikja e kombit "musliman" (!) nga revizionistët titistë, të cilët, duke pasur aspirata shoveniste, bëjnë atë çfarë se bëjnë as mbretërit arabë." (Bashkimi, shkurt 1980, f. 4)

Donika Gërvalla: "Shtypja e vazhdueshme e popullatës në Kosovë nga ana e regjimit komunist jugosllav, nga artisti dhe gazetari Jusuf Gërvalla, bëri edhe veprimtarin politik Jusuf Gërvalla."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Ne jemi krenar që, në një anë, populli ynë vëlla në RPS të Shqipërisë, nën udhëheqjen e ndritur të Partisë së Punës në krye me shokun Enver, po arrin rezultate të shkëlqyeshme në kultivimin e socializmit të kulluar dhe në avancimin e idesë së madhe marksiste-leniniste, kurse në anën tjetër, Kosovës gjithnjë më shumë po i shtohen forcat për t'i thënë një herë vendosmërisht armikut të tërbuar shovinist: Jo!" (Lajmëtari i lirisë, gusht 1980, f. 2)

14.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Edhe në Gostivar, në vitin 1978 ishin mbi 2000 veta që kërkonin punë. Dihet se këto janë statistika të mangëta zyrtare, pasi që revizionistët tentojnë që shifrat e tilla t'i minimalizojnë." (Bashkimi, shkurt 1980, f. 4)

Donika Gërvalla: "Ai merr pjesë në lëvizjen ilegale, e cila ngjashëm me vendet e tjera të Evropës Lindore që vuanin nga regjimet e tyre diktatoriale përpiqej të mbronte dhe të realizonte të drejtat e popullatës ndaj shtypjes totalitare të regjimeve përkatëse."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Në mos Evropën, me vete do ta kemi pjesën e saj më përparimtare, marksistë- leninistët e rinj, që i kanë drejtuar sytë nga atdheu ynë i dashur, Shqipëria, të cilën e konsiderojnë atdhe të proletariatit." (Lajmëtari i lirisë, gusht 1980, faqe 10)

15.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Kërcënimi Sovjetik për intervenimin ushtarak në Jugosllavi, kumboi në Shqipërinë Socialiste si kushtrim për t'u ardhur në ndihmë proletariatit dhe popujve të Jugosllavisë. Për shqiptarët që ndjekin me admirim politikën e vendit të tyre amë, RPS të Shqipërisë, kjo është rruga e vetme që shpie kah lufta e pritur për çlirimin social e nacional nga revizionizmi titist dhe kah bashkimi kombëtar me vendim amë." (Bashkimi, prill 1980, f. 1)

Donika Gervalla-Schwarz: "Dr. Rugova dhe babai im Jusuf Gërvalla i përkisnin një gjenerate dhe për mendimin tim janë mjaft tipikë për intelektualin kosovar të asaj kohe... Të dy kishin përjetuar që në fëmijëri pasojat e përndjekjes së regjimit komunist jugosllav."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Marrëveshjet paqësore dhe krushqitë e dikurshme të Venedikut e të Serbisë me vezirë e sulltanë, në një kohë që Shqipëria martire po e lante në gjak çdo pëllëmbë të tokës së vet në luftë kundër fuqisë më të madhe të epokës, nuk ndryshojnë aq shumë nga tradhtia jugosllave, sovjetike, kineze… që tradhtuan komunizmin, duke mos qenë të gatshme t'i bëjnë ballë frymëzimit të lartë marksist-leninist dhe duke parapëlqyer rrugën e rezistencës së ulët ndaj armikut të epokës- imperializmit dhe kapitalizmit." (Lajmëtari i lirisë, tetor 1980, f.3)

16.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Dhe bota, si një masë amorfe, e rënduar nga përgjumja kapitaliste, kolonialiste dhe revizioniste, ka zënë të merret me shkaqet dhe me arsyet e BS për një intervenim ushtarak në Jugosllavi, në vend që ta shtrydh mendjen se si të pengohet ky rrezik i prapët për popujt e Jugosllavisë." (Bashkimi, prill 1980, f. 1)

Donika Gërvalla: "Shtypja e vazhdueshme e popullatës në Kosovë nga ana e regjimit komunist jugosllav, nga artisti dhe gazetari Jusuf Gërvalla, bëri edhe veprimtarin politik Jusuf Gërvalla."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Mburrja e entuziasmi ynë s'kanë kufi kur kujtojmë që Shqipëria, nga një vend i varfër dhe i prapambetur feudo-borgjez, tash është kthyer në një vend të përparuar e të zhvilluar, pa analfabetizëm e papunësi, ku kultivohet socializmi i mirëfilltë, në një vend, që jo vetëm po ia del ta ruajë të paprekur kështjellën e marksizëm-leninizmit, po edhe të ndezë shkëndija revolucionare te pjesa më e madhe e popujve të botës." (Lajmëtari i lirisë, tetor 1980, f. 3)

17.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Dhe gjithë këto fronte popujt e Jugosllavisë janë të shtrënguar t'i përballojnë vetëm me forcat e veta, të cilat në këtë çast janë të dërmuara fare nga mjetet e egra të pushtetit anti-popullor revizionist në Jugosllavi qe tridhjetë e pesë vjet." (Bashkimi, prill 1980, f. 1)

Donika Gërvalla: "Ai merr pjesë në lëvizjen ilegale, e cila ngjashëm me vendet e tjera të Evropës Lindore që vuanin nga regjimet e tyre diktatoriale përpiqej të mbronte dhe të realizonte të drejtat e popullatës ndaj shtypjes totalitare të regjimeve përkatëse."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Kësisoji u sprapsën edhe forcat e djeshme komuniste, të cilat në vallen e madhe të komunizmit patën hyrë përpara Shqipërisë së “vogël”. (Lajmëtari i lirisë, tetor 1980, f. 3)

18.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Republika Popullore Socialiste e Shqipërisë, e cila ka shënuar me interesim të gjallë dhe me indinjatë të thellë çdo akt të diskriminimit nacional social e politikë të shqiptarëve në Jugosllavi nga ana e revizionizmit jugosllav (dëbimin e programuar shtetëror të shqiptarëve nga tokat e tyre dhe popullzimin e atyre tokave me kolonistë serbë, malazezë e maqedonas..." (Bashkimi, prill 1980, f. 1)

Donika Gervalla-Schwarz: "Dr. Rugova dhe babai im Jusuf Gërvalla i përkisnin një gjenerate dhe për mendimin tim janë mjaft tipikë për intelektualin kosovar të asaj kohe... Të dy kishin përjetuar që në fëmijëri pasojat e përndjekjes së regjimit komunist jugosllav."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Ne, shqiptarët e shkëputur me dhunë nga trungu i Atdheut tonë të shenjtë, që dhuna na mbërtheu brenda kufijve politikë të Jugosllavisë, ndjekin krenarë çdo hap të Shqipërisë nënë në formimin dhe përparimin e Atdheut dhe të çështjes së madhe komuniste." (Lajmëtari i lirisë, tetor 1980, f. 3)

19.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Është ideali i lartë proletar, solidariteti i pashembullt klasor e fqinjësor, mungesa e ndjenjës së praptë të revanshizmit, dhe jo harresa e fakteve, që Shqipërinë Socialiste e bën të dallojë mirë pafajësinë e popujve të Jugosllavisë nga egërsimi sllavomadh dhe nga tradhtia e madhe e qeverisë revizioniste e nacional-shoveniste të Jugosllavisë." (Bashkimi, prill 1980, f. 1)

Donika Gërvalla: "Shtypja e vazhdueshme e popullatës në Kosovë nga ana e regjimit komunist jugosllav, nga artisti dhe gazetari Jusuf Gërvalla, bëri edhe veprimtarin politik Jusuf Gërvalla."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Ideja e madhe komuniste mori krahë në Gjermani, me Marksin në ballë." (Lajmëtari i lirisë, tetor 1980, f. 4)

20.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Më në fund, vetëvrasja e vërtetë do kish qenë bashkimi i armëve me krerët revizionist jugosllavë, që po veprojnë me tërbim për t`ua ngrënë kokën shqiptarëve liridashës të Kosovës..." (Bashkimi, prill 1980, f. 1)

Donika Gërvalla: "Ai merr pjesë në lëvizjen ilegale, e cila ngjashëm me vendet e tjera të Evropës Lindore që vuanin nga regjimet e tyre diktatoriale përpiqej të mbronte dhe të realizonte të drejtat e popullatës ndaj shtypjes totalitare të regjimeve përkatëse."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Në këto çaste na kujtohet edhe gulçimi i rinisë hitleriane për ta shtruar e për ta dërrmuar Shqipërinë. Por, këtij kujtimi i del përballë me gjallëri një pamje e këndshme: sot, komunistët marksistë-leninistë gjermanë, Atdheun tonë, Shqipërinë socialiste, e konsiderojnë pishtar të komunizmit dhe atdhe të të gjithë proletarëve në botë." (Lajmëtari i lirisë, tetor 1980, f. 4)

21.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Por aq sa ishin të rrepta kritikat ndaj regjimit revizionist jugosllavë, aq ishte e madhe dashuria dhe keqardhja e shqiptarëve për popujt e Jugosllavisë." (Bashkimi, prill 1980, f. 1)

Donika Gervalla-Schwarz: "Dr. Rugova dhe babai im Jusuf Gërvalla i përkisnin një gjenerate dhe për mendimin tim janë mjaft tipikë për intelektualin kosovar të asaj kohe... Të dy kishin përjetuar që në fëmijëri pasojat e përndjekjes së regjimit komunist jugosllav."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "S'ka revolucion pa popullin dhe s'ka popull jorevolucionar. Gjithçka varet nga kushtet objektive, në të cilat do të shpërthej ose jo revolucioni. Kurse qielli ynë - siç e tregon realiteti objektiv dhe siç e thonë analizat e thella shkencore marksiste-leniniste të Partisë së Punës të Shqipërisë dhe të udhëheqësit të madh shqiptar Enver Hoxha - është i stërngarkuar me elektrizim të fuqishëm revolucionar." (Lajmëtari i lirisë, tetor 1980, f. 6)

22.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Qeveria shqiptare dhe Partia e Punës e Shqipërisë paskan ndërmend të rreshtohen krah për krah me revizionizmin jugosllav!

Kjo është edhe një shenj e qartë se tradhtia revizioniste jugosllave ndaj interesave të popujve brenda kufijve politik të saj dhe jashtë tyre, është e papërmirësueshme." (Bashkimi, prill 1980, f. 1)

Donika Gërvalla: "Shtypja e vazhdueshme e popullatës në Kosovë nga ana e regjimit komunist jugosllav, nga artisti dhe gazetari Jusuf Gërvalla, bëri edhe veprimtarin politik Jusuf Gërvalla."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "- Poshtë titizmi, armiku i përbetuar i popullit shqiptar! Lavdi marksizëm-leninizmit! Poshtë klika tradhtare kosovare. Rroftë populli shqiptar, i lirë e i bashkuar!" (Lajmëtari i lirisë, janar 1981, f. 1)

23.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Kur u pa se shqiptarët e Kosovës dhe të viseve tjera shqiptare në Jugosllavi nuk e hanin dot këtë pemë helmuese, sepse vetëdija e ngritur kombëtare dhe klasore ata i bën të zgjedhin të vetmen rrugë të mbarë, atë të bashkimit me vendin amë Shqipërinë dhe të përkrahjes parezervë të rrugës së Partisë së Punës me Enver Hoxhën në krye, revizionizmi jugosllavë e hoqi maskën dhe i zbuloi këmbët e veta: A. Gërliçkovi, një funksionar i lartë i revizionizmit jugosllavë dhe renegat maqedonas, deklaroi se Jugosllavia as e ka kërkuar dhe as e ka për gjë ndihmën që po i ofron një parti dhe një vend, që deri më tash e ka kritikuar ashpër politikën jugosllave!" (Bashkimi, prill 1980, f. 1)

Donika Gërvalla: "Ai merr pjesë në lëvizjen ilegale, e cila ngjashëm me vendet e tjera të Evropës Lindore që vuanin nga regjimet e tyre diktatoriale përpiqej të mbronte dhe të realizonte të drejtat e popullatës ndaj shtypjes totalitare të regjimeve përkatëse."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Që atëherë, ndërsa në Shqipëri filloi lufta heroike për ndërtimin e socializmit, e cila sot e mban lart flamurin e revolucionit e të socializmit dhe Atdheun tonë e bën flamurtar të marksizëm-leninizmit e shembull për

të gjitha forcat përparimtare e revolucionare në botë, ne, shqiptarët e Kosovës, u shtrënguam të ballafaqohemi me shfrytëzimin më të egër të pasurive dhe të popullit tonë nga ana e revizionistëve titistë, që po përpiqen ta çojnë përpara me mjete gjithnjë më perfide gjenocidin mbi shqiptarët." (Lajmëtari i lirisë, janar 1981, f. 3)

24.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Duke ditur për borxhet e mëdha ndaj shqiptarëve revizionizmi jugosllavë do të pranonte gjithçka tjetër më parë sesa kosovarët e mobilizuar dhe kalimin e Ushtrisë Shqiptare këndej kufirit, pa marrë parasysh se u vjen për ndihmë popujve të qeverisur prej tij." (Bashkimi, prill 1980, f. 1)

Donika Gervalla-Schwarz: "Dr. Rugova dhe babai im Jusuf Gërvalla i përkisnin një gjenerate dhe për mendimin tim janë mjaft tipikë për intelektualin kosovar të asaj kohe... Të dy kishin përjetuar që në fëmijëri pasojat e përndjekjes së regjimit komunist jugosllav."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Lavdi marksizëm-leninizmit, idesë dhe realitetit të pamposhtur të pararojës së njerëzimit!" (Lajmëtari i lirisë, janar 1981, f. 3)

25.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin sovjetik): "Revizionistët hrushovianë, – ua përkujton shoku Enver Hoxha komunistëve të vërtetë dhe proletariatit të Bashkimit Sovjetik, të cilët mbyten nën thundrën e revizionizmit, – luftojnë që të ngjallin te ju ndjenjën e prepotencës dhe të zotërimit mbi të tjerët. Forcën tuaj të madhe ata pretendojnë se gjoja e përdorin për të luftuar imperializmin amerikan dhe kapitalizmin botëror, por ky pretendim është i rremë. Sundimtarët tuaj janë në kontradikta dhe në aleancë me imperializmin amerikan dhe kapitalizmin botëror jo për interesat e revolucionit, por për shkak të ambicieve dhe lakmive imperialiste për ndarjen e sferave të influencës dhe për sundimin e popujve." (Bashkimi, prill 1980, f. 1)

Donika Gërvalla: "Shtypja e vazhdueshme e popullatës në Kosovë nga ana e regjimit komunist jugosllav, nga artisti dhe gazetari Jusuf Gërvalla, bëri edhe veprimtarin politik Jusuf Gërvalla."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Populli ynë, që nga Revolucioni i madh i Tetorit i udhëhequr nga Lenini e Stalini, ka parë se nuk ka rrugë e mik më të mirë se marksizëm-leninizmi dhe nuk beson në të tjera ideologji, që i shquan dogma e demagogjia. Edhe Plaku i Maleve, Bajram Curri, pat thënë se Shqipëria e Kosova do të çlirohen vetëm kur të ketë ngadhënjyer ideja e Leninit." (Lajmëtari i lirisë, janar 1981, f. 4)

26.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Nga ana tjetër Evropa, ... po angazhohet për ruajtjen e Statu-kuosë në Jugosllavi, përkatësisht për ekzistimin e mëtejshëm të një rendi revizionist, të cilit i prinë hegjemonizmi dhe nacional-shovenizmi serb ndaj nacionaliteteve të tjera brenda kufijve politikë të Jugosllavisë, ku ka lulëzuar materiali perëndimor dhe shkelja flagrante e të drejtave sociale dhe nacionale të popujve të ndryshëm." (Bashkimi, prill 1980, f. 1)

Donika Gërvalla: "Ai merr pjesë në lëvizjen ilegale, e cila ngjashëm me vendet e tjera të Evropës Lindore që vuanin nga regjimet e tyre diktatoriale përpiqej të mbronte dhe të realizonte të drejtat e popullatës ndaj shtypjes totalitare të regjimeve përkatëse."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Milici Bajram Gashi, sipas të gjitha gjasave, është vetëm një nga deti i tërë i njerëzve tanë të ndershëm, që, edhe pse kanë qenë në punë te okupatori, mendjen dhe zemrën i kanë pasur në rregull, do të thotë në anën e drejtësisë e të njerëzisë. Ai, me gjasë, nuk mundi t'i durojë më pa kundërshtim prapësitë e armikut kombëtar dhe klasor. E cekim edhe – klasor, sepse ai ishte lexues i zellshëm e i flaktë i literaturës marksiste-leniniste dhe rezononte me ndershmërinë e me mprehtësinë me të cilën e kishte pajisur ajo literaturë dhe ideja e pastër komuniste." (Lajmëtari i lirisë, janar 1981, Shtojca-faqja 2)

27.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Tashmë dihet se në krye të frontit për çlirimin social e nacional të shqiptarëve nga Jugosllavia borgjezo-revizioniste dhe për bashkim me vendin amë Shqipërinë Socialiste, po depërtojnë disa nga forcat më përparimtare të intelektualëve shqiptarë të Kosovës, Maqedonisë, Malit të Zi dhe Serbisë." (Bashkimi, prill 1980, f. 2)

Donika Gervalla-Schwarz: "Dr. Rugova dhe babai im Jusuf Gërvalla i përkisnin një gjenerate dhe për mendimin tim janë mjaft tipikë për intelektualin kosovar të asaj kohe... Të dy kishin përjetuar që në fëmijëri pasojat e përndjekjes së regjimit komunist jugosllav."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Një ditë, më 24 të nëntorit që shkoi, "marksistët" titistë, që kanë alergji të madhe ndaj marksizëm-leninizmit të vërtetë dhe ndaj shqiptarizmit, vendosën ta arrestojnë edhe Bajramin dhe ta hedhin në edhe atë në qelitë e akullta ku i hedhin "armiqtë e popullit". (Lajmëtari i lirisë, janar 1981, Shtojca-faqja 2)

28.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Qoftë edhe me kreditë e huatë e botës kapitaliste imperialiste, të cilave, sikurse revizionizmi jugosllav, ia kanë hapur edhe ata dyert e shfrytëzimit barbar." (Bashkimi, prill 1980, f. 2)

Donika Gërvalla: "Shtypja e vazhdueshme e popullatës në Kosovë nga ana e regjimit komunist jugosllav, nga artisti dhe gazetari Jusuf Gërvalla, bëri edhe veprimtarin politik Jusuf Gërvalla."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Si dikur Mic Sokoli, Selam Labi e Vojo Kushi, djalëria patriotike e revolucionare, e mbrujtur edhe me idealet e larta marksiste-leniniste, doli sypatrembur para tankut të ushtrisë së revizionistëve jugosllavë." (Liria, maj 1981, f. 15)

29.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Rezoni, me të cilin maskohet ky paradoks, u përgjigjet llogarive naivo- epileptike të Jugosllavisë borgjezo-revizioniste. Ajo ende, si në kllapi, mendon se opinioni botëror s'i ka rënë në fije marifetit të saj." (Bashkimi, prill 1980, f. 5)

Donika Gërvalla: "Ai merr pjesë në lëvizjen ilegale, e cila ngjashëm me vendet e tjera të Evropës Lindore që vuanin nga regjimet e tyre diktatoriale përpiqej të mbronte dhe të realizonte të drejtat e popullatës ndaj shtypjes totalitare të regjimeve përkatëse."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Së këndejmi, del se ato forca revolucionare, që parapëlqejnë mjekimin e përkohshëm, të shpejtë e pa mundime, pa u organizuar me themel dhe pa program të hollësishëm që të ketë bazën në një teori të shëndoshë marksiste-leniniste, zgjedhën e huaj dhe kalbëzimin e rendit shoqëror nuk e marrin si plagë të vetën." (Zëri i Kosovës, mars 1982, f. 12)

30.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Kështu, robëria e vjetër e kralëve serbë u zëvendësua me robërinë e re serbomadhe, në krye me klikën revizioniste të Titos." (Programi dhe Statuti i Frontit të Kuq Popullor, maj 1980)

Donika Gervalla-Schwarz: "Dr. Rugova dhe babai im Jusuf Gërvalla i përkisnin një gjenerate dhe për mendimin tim janë mjaft tipikë për intelektualin kosovar të asaj kohe... Të dy kishin përjetuar që në fëmijëri pasojat e përndjekjes së regjimit komunist jugosllav."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Historia e luftërave çlirimtare dhe e revolucioneve ka treguar se lidhur me këtë çështje, në periudha të ndryshme, kanë dalë divergjenca në lëvizjet revolucionare, që kanë çuar edhe në përçarje të plotë dhe në tradhtinë e teorisë marksiste-leniniste, si teoria më e përsosur e revolucionit, nga ana e revolucionarëve, që kanë qenë të prirur të ndjekin rrugën e rezistencës më të vogël, duke u përpjekur që pjesëzat e tërësisë t'i imponojnë si tërësi dhe qëllime të fundit." (Luftë të dëshpëruarish, apo lëvizje të ndërgjegjshme, dorëshkrim)

31.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Megjithatë, mbetën mundësi tjera, me anën e të cilave RPS e Shqipërisë ndikoi shumë në qëndresën tonë. Duke fituar për vete (në saje të kultivimit të marksizëm-leninizmit të kulluar dhe të luftës së pakompromis kundër imperializmit, kapitalizmit, kolonializmit, neokolonializmit dhe revizionizmit modern) atributin e zërit më të fuqishëm në Evropë, Partia e Punës e Shqipërisë ndoqi me interes jetësor dhe me indinjatë të thellë edhe politikën diskriminuese jugosllave të gjenocidit mbi popullin shqiptar; e luftoi me ngulm këtë politikë, duke e denoncuar para forcave përparimtare të gjithë botës. Në këtë mënyrë për popullin shqiptar në Kosovë, në Maqedoni, në Mal të Zi dhe në Serbi u bë e qartë se ai nuk është i vetmuar në luftën për çlirimin social e nacional nga revizionizmi i egër titist." (Programi dhe Statuti i Frontit të Kuq Popullor, maj 1980)

Donika Gërvalla: "Shtypja e vazhdueshme e popullatës në Kosovë nga ana e regjimit komunist jugosllav, nga artisti dhe gazetari Jusuf Gërvalla, bëri edhe veprimtarin politik Jusuf Gërvalla."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Dhe, mund të shkojnë edhe më larg, duke bërë pyetjen, e me kë, pra, mendokeni ju t'i realizoni aspiratat shekullore të popullit tonë dhe ta bëni njëherazi edhe çlirimin e tij klasor? Me gurët e sukës?! Apo pikërisht me këtë popull dhe me këta punonjës? Dhe kjo është pyetja më me vend që kanë bërë ndonjëherë. Dhe neve na takon të përgjigjemi: Pikërisht dhe vetëm me këtë popull dhe me këta punonjës! Por, u rekomandojmë të konsultojnë pakëz edhe shkencën marksiste-leniniste." (Luftë të dëshpëruarish, apo lëvizje të ndërgjegjshme, dorëshkrim)

32.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Bazuar në domosdoshmërinë e Luftës Nacional Çlirimtare, si të vetmen për sigurimin e pavarësisë së plotë kombëtare, bazuar në domosdoshmërinë e përgatitjes së masave për revolucion dhe vet revolucionit, i cili pos pavarësisë dhe bashkimit kombëtar, në pushtet sjell popullin, bazuar në diskriminimin që po ushtron klika revizioniste e Beogradit, të cilit diskriminim duhet t'i ndajvehemi përkatësisht, bazuar në shfrytëzimin e paskrupullt që u bëhet viseve shqiptare në Jugosllavi nga ana e klikës në pushtet..." (Programi dhe Statuti i Frontit të Kuq Popullor, maj 1980)

Donika Gërvalla: "Ai merr pjesë në lëvizjen ilegale, e cila ngjashëm me vendet e tjera të Evropës Lindore që vuanin nga regjimet e tyre diktatoriale përpiqej të mbronte dhe të realizonte të drejtat e popullatës ndaj shtypjes totalitare të regjimeve përkatëse."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Lëvizja revolucionare marksiste-leniniste synon dhe realizon krijimin e forcave të rregullta revolucionare, teorikisht të përgatitura dhe të lidhura në trajtë ingranazhi, që mund të sigurojnë vazhdimësinë e veprimtarisë revolucionare, ta përcaktojnë orientimin dhe ta koncentrojnë forcën goditëse të masave popullore e punonjëse dhe, duke mos u zbrapsur e hutuar as në kohën e vlimeve të masës e as në kohën e tërheqjes së saj para brutalitetit të armikut – t'ia bëjnë armikut varrin e vërtetë." (Luftë të dëshpëruarish, apo lëvizje të ndërgjegjshme, dorëshkrim)

33.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Nën thundrën e klikës revizioniste të Beogradit, pos shqiptarëve, u merret fryma edhe popujve tjerë, të përfshirë brenda kufijve politik të Jugosllavisë, të cilët i shtrohen politikës në favor të borgjezisë titiste." (Programi dhe Statuti i Frontit të Kuq Popullor, maj 1980)

Donika Gervalla-Schwarz: "Dr. Rugova dhe babai im Jusuf Gërvalla i përkisnin një gjenerate dhe për mendimin tim janë mjaft tipikë për intelektualin kosovar të asaj kohe... Të dy kishin përjetuar që në fëmijëri pasojat e përndjekjes së regjimit komunist jugosllav."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Shkenca dhe historia e përgjithshme njerëzore, për shumëçka e kanë thënë fjalën e tyre të fundit. Sidomos dija marksiste-leniniste." (Luftë të dëshpëruarish, apo lëvizje të ndërgjegjshme, dorëshkrim)

34.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Meqë interesat tona klasore e kombëtare përputhen me interesat klasore e kombëtare të popujve të Jugosllavisë, ne nuk dëshirojmë luftë me këta popuj, pos me klikën revizioniste të Beogradit." (Programi dhe Statuti i Frontit të Kuq Popullor, maj 1980)

Donika Gërvalla: "Shtypja e vazhdueshme e popullatës në Kosovë nga ana e regjimit komunist jugosllav, nga artisti dhe gazetari Jusuf Gërvalla, bëri edhe veprimtarin politik Jusuf Gërvalla."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Demonstrata e parë, shumë e suksesshme, është bërë para ambasadës jugosllave në Bern të Zvicrës, më 11 prill, në të cilën kanë marrë pjesë edhe shqiptarë nga RFGJ. Demonstrata e dytë do të mbahet po në Zvicër, në qytetin Cyrih, më 18 prill, kurse të tretën e kemi parashikuar në Shtutgart, aty nga 26 prilli. Parullat e demonstratave kanë një përmbajtje thellësisht marksiste-leniniste dhe përkrahin deri në fund kërkesat e rinisë heroike të Kosovës për republikë (që nënkupton edhe përfshirjen e tokave dhe të popullsisë shqiptare në Maqedoni, Mal të Zi e në Serbi)." (Letër për Sabri Novosellën, 14 prill 1981; Faridin Tafallari, ME TRE YJET E PAVDEKËSISË NË ATO VITE TË STUHISHME, Tiranë 2010, f. 260)

35.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "FRONTI I KUQ POPULLOR thërret të gjithë shqiptarët e robëruar në luftë për LIRI e PAVARESI, për shpartallimin e armikut shekullor, borgjezisë dhe pasardhësve e idhëtarëve të saj, revizionistëve jugosllavë, në krye me klikën titiste." (Programi dhe Statuti i Frontit të Kuq Popullor, maj 1980)

Donika Gërvalla: "Ai merr pjesë në lëvizjen ilegale, e cila ngjashëm me vendet e tjera të Evropës Lindore që vuanin nga regjimet e tyre diktatoriale përpiqej të mbronte dhe të realizonte të drejtat e popullatës ndaj shtypjes totalitare të regjimeve përkatëse."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Ekzistojnë shumë grupe e organizata, që të gjitha me një qëllim të vetëm, madje me një ide të vetme edhe për mënyrën e sendërtimit të këtij qëllimi (jo zogistë, ballistë… po vetëm komunist, marksist-leninistë që pranojnë vetëm pikëpamjet e një vendi të vërtetë socialist, siç është Shqipëria), por gjithë këto grupe e organizata e patën vështirë t´i shplohen shoqja-shoqes dhe t´i bashkojnë armët, sepse armiku pat infiltruar në radhët e tyre një armatë agjentësh." (Bashkimi, shkurt 1980, f. 2)

36.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Strategjia e punës dhe e luftës së FRONTIT TE KUQ POPULLOR do të jetë strategjia e PPSH, e cila e ka demaskuar dhe demaskon me ngulm revizionizmin dhe politikën e egër jugosllave të gjenocidit mbi shqiptarët në Kosovë, Maqedoni, Mal të Zi dhe Serbi. Lufta e shokut Enver Hoxha kundër revizionizmit, strategjia e hollë dhe trimëria e pashembullt e Tij në mbrojtjen e interesave jetike të popullit dhe të Shtetit Shqiptar, do të jenë mësimet bazë për të gjithë anëtarët e FRONTIT TE KUQ POPULLOR dhe do të studiohen me kujdes në mënyrë kreative, duke iu përshtatur kushteve konkrete." (Programi dhe Statuti i Frontit të Kuq Popullor, maj 1980)

Donika Gervalla-Schwarz: "Dr. Rugova dhe babai im Jusuf Gërvalla i përkisnin një gjenerate dhe për mendimin tim janë mjaft tipikë për intelektualin kosovar të asaj kohe... Të dy kishin përjetuar që në fëmijëri pasojat e përndjekjes së regjimit komunist jugosllav."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Për qeverinë dhe popullin shqiptar, të mbledhur grusht rreth Partisë së Punës të Shqipërisë (PPSH), ky rrezik i popujve fqinjë u bë kushtrim i hapur për t'i ardhur në ndihmë proletariatit të Jugosllavisë dhe për të treguar edhe një herë, si vazhdimisht brenda këtyre 35 vjetë jete në socializëm të mirëfilltë, konsekuencën e pashembullt ndaj idealeve të larta proletare, marksiste-leniniste." (Bashkimi, prill 1980, f. 1)

37.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Meqë ky shovinizëm duhet të jetë i huaj edhe për popujt sllavë, sidomos për ata të Ballkanit, që janë gjithashtu të shtypur nga krerët e Moskës dhe të Beogradit, ne i ftojmë edhe këta popuj t'i bashkohen luftës sonë kundër revizionizmit dhe shovinizmit të egër." (Programi dhe Statuti i Frontit të Kuq Popullor, maj 1980)

Donika Gërvalla: "Shtypja e vazhdueshme e popullatës në Kosovë nga ana e regjimit komunist jugosllav, nga artisti dhe gazetari Jusuf Gërvalla, bëri edhe veprimtarin politik Jusuf Gërvalla."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Duke fituar për vete (në saje të kultivimit të marksizëm- leninizmit të kulluar dhe të luftës së pakompromis kundër imperializmit, kapitalizmit, kolonializmit, neokolonializmit dhe revizionizmit modern) atributin e zërit më të fuqishëm në Evropë, Partia e Punës e Shqipërisë ndoqi me interes jetësor dhe me indinjatë të thellë edhe politikën diskriminuese jugosllave të gjenocidit mbi popullin shqiptar; e luftoi me ngulm këtë politikë, duke e denoncuar para forcave përparimtare të gjithë botës." (Programi dhe Statuti i Frontit të Kuq Popullor, maj 1980)

38.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Lufta jonë është e vështirë por e drejtë. Këtë e kanë kuptua edhe armiqtë tanë, revizionistët e Beogradit." (Programi dhe Statuti i Frontit të Kuq Popullor, maj 1980)

Donika Gërvalla: "Ai merr pjesë në lëvizjen ilegale, e cila ngjashëm me vendet e tjera të Evropës Lindore që vuanin nga regjimet e tyre diktatoriale përpiqej të mbronte dhe të realizonte të drejtat e popullatës ndaj shtypjes totalitare të regjimeve përkatëse."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Prandaj në kohë ”paqeje”, FRONTI I KUQ POPULLOR ka për detyrë që me propagandë të shëndosh patriotike dhe marksiste-leniniste, t'i çjerrë maskën përgjithësisht klikës së egër të Beogradit dhe të thërras në luftë kundër saj edhe forcat përparimtare të popujve tjerë të Jugosllavisë." (Programi dhe Statuti i Frontit të Kuq Popullor, maj 1980)

39.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Propaganda duhet të kryhet në çdo vend dhe në çdo rast e kohë; ajo duhet të jetë propagandë e shëndosh, që demanton dhe demaskon plotësisht realitetin revizionist jugosllav dhe sidomos politikën antishqiptare të Jugosllavisë." (Programi dhe Statuti i Frontit të Kuq Popullor, maj 1980)

Donika Gervalla-Schwarz: "Dr. Rugova dhe babai im Jusuf Gërvalla i përkisnin një gjenerate dhe për mendimin tim janë mjaft tipikë për intelektualin kosovar të asaj

kohe... Të dy kishin përjetuar që në fëmijëri pasojat e përndjekjes së regjimit komunist jugosllav."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Nëpërmjet Organit të FRONTI I KUQ POPULLOR, gazetës "BASHKIMI", si dhe nëpërmjet literaturës marksiste-leniniste dhe literaturës tjetër revolucionare, që botohet me bollëk në RPS të Shqipërisë e që ne do ta shpërndajmë në mënyrë ilegale dhe ta popullarizojmë në radhët e popullit tonë (dhe të tjerëve, po që se ata shfaqin interesim), ne do ta shpiem përpara idenë e çlirimit social e nacional nga Jugosllavia dhe kështu do ta shtrojmë terrenin për revolucion." (Programi dhe Statuti i Frontit të Kuq Popullor, maj 1980)

40.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Renegatët shqiptarë, që janë lidhur pas qerres së revizionizmit jugosllav, konsiderohen tradhtarë dhe luftohen njësoj si vetë titistët." (Programi dhe Statuti i Frontit të Kuq Popullor, maj 1980)

Donika Gërvalla: "Shtypja e vazhdueshme e popullatës në Kosovë nga ana e regjimit komunist jugosllav, nga artisti dhe gazetari Jusuf Gërvalla, bëri edhe veprimtarin politik Jusuf Gërvalla."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "FRONTI I KUQ POPULLOR e di se nëpër këtë rrugë të pagabueshme mund të na udhëheq vetëm ideologjia e shëndosh marksiste-leniniste, prandaj shembulli i Partisë së Punës dhe i rezultateve të mëdha të ndërtimit socialist në Shqipëri, do të jenë për ne busulla e vetme." (Programi dhe Statuti i Frontit të Kuq Popullor, maj 1980)

41.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Punonjësit dhe mbarë populli shqiptar në tokat tona të pushtuara jeton në skamje dhe mjerim dhe i ekspozohen jo vetëm shtypjes e grabitjes, por edhe një demagogjie e propagande të fuqishme revizioniste, e cila ka për qëllim ta përjetësojë pushtetin e huaj mbi popullin tonë." (Bashkimi, janar 1981, f. 1)

Donika Gërvalla: "Ai merr pjesë në lëvizjen ilegale, e cila ngjashëm me vendet e tjera të Evropës Lindore që vuanin nga regjimet e tyre diktatoriale përpiqej të mbronte dhe të realizonte të drejtat e popullatës ndaj shtypjes totalitare të regjimeve përkatëse."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Po deshëm që lufta jonë, nga një rezistencë spontane, të kalojë në luftë të organizuar për çlirimin kombëtar dhe klasor, atëherë para nesh shtrohet si domosdoshmëri studimi dhe përvetësimi i historisë kombëtare dhe i literaturës revolucionare marksiste-leniniste." (Bashkimi, janar 1981, f. 1)

42.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Për pjesën e vetëdijshme të popullsisë sonë është e qartë njëherë e përgjithmonë se te ne kurrë nuk do të pinë ujë gënjeshtrat dhe demagogjitë që kanë për qëllim t'ia zgjatin jetën robërisë sonë. Prandaj, në këso kushtesh, leja për shpërndarje të lirë të një numri të gazetës sonë, do të kish qenë vetëvrasje për qeverinë revizioniste të Beogradit." (Bashkimi, janar 1981, f. 1)

Donika Gervalla-Schwarz: "Dr. Rugova dhe babai im Jusuf Gërvalla i përkisnin një gjenerate dhe për mendimin tim janë mjaft tipikë për intelektualin kosovar të asaj kohe... Të dy kishin përjetuar që në fëmijëri pasojat e përndjekjes së regjimit komunist jugosllav."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Nga literatura e tillë, që duhet të përvetësohet në mënyrë të domosdoshme dhe të ngutshme, sidomos nga pararoja jonë revolucionare, donë veçuar këto pikëmbështetje kryesore: veprat e Marksit, Engelsit, Leninit, Stalinit e ato të marksist-leninistit dhe prijësit të madh shqiptar, shokut Enver Hoxha; historia kombëtare shqiptare, ajo e PPSH-së dhe dokumentat e PPSH-së; shtypi shqiptar, sidomos publikimet shkencore nga lëmi i historisë dhe ai i ndërtimit teorik dhe praktik të socializmit në Atdheun tonë." (Bashkimi, janar 1981, f. 1)

43.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Pas lufte ishte e natyrshme që popull ynë, për gjakun e derdhur në Srem e Slloveni, të gëzonte një simpati sado të vogël së paku nga ana e popujve fqinjë sllavë, atë që nuk e gëzonin nga qeveria revizioniste." (Bashkimi, janar 1981, f. 1)

Donika Gërvalla: "Shtypja e vazhdueshme e popullatës në Kosovë nga ana e regjimit komunist jugosllav, nga artisti dhe gazetari Jusuf Gërvalla, bëri edhe veprimtarin politik Jusuf Gërvalla."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Me këtë rast duhet të vëmë në dukje se ne ende nuk kemi qenë në gjendje ta formojmë partinë tonë komuniste marksiste-leniniste, pa të cilën gati do të jetë e pamundshme hyrja konkrete në luftën e ardhshme nacionalçlirimtare dhe në revolucionin tonë. Kjo na nxjerr te një çështje tjetër që kërkon sqarim. Ishte Partia Komuniste Shqiptare (sot Partia e Punës e Shqipërisë) ajo që e pat themeluar Frontin Nacional Çlirimtar (sot Fronti Demokratik). Dhe kjo ishte rruga e drejtë. Te ne ka ngjarë e kundërta. Fronti i Kuq Popullor, i themeluar prej forcash patriotike, pret themelimin e partisë sonë komuniste marksiste-leniniste e cila do të vihet në ballë të luftës dhe të revolucionit." (Bashkimi, janar 1981, f. 2)

44.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Gjasat e armikut tonë, revizionistëve jugosllavë dhe renegatëve shqiptarë, për shtrirjen e ndikimit në rininë tonë po bëhen përditë më të vogla." (Bashkimi, janar 1981, f. 2)

Donika Gërvalla: "Ai merr pjesë në lëvizjen ilegale, e cila ngjashëm me vendet e tjera të Evropës Lindore që vuanin nga regjimet e tyre diktatoriale përpiqej të mbronte dhe të realizonte të drejtat e popullatës ndaj shtypjes totalitare të regjimeve përkatëse."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Sipas vlerësimeve të Frontit, arsyeja për këtë inverzion qëndron në kushtet konkrete, të cilat kanë ndikuar që forcat patriotike të masave të gjëra të ecin një hap përpara organizimit të komunistëve tanë. Në kësi konteksti e shohim aktivitetin e Lëvizjes Nacional Çlirimtare të Kosovës dhe të Viseve të tjera Shqiptare nën Jugosllavi - një organizatë e hershme, që ka mbledhur dhe mban rreth vetes njerëz me eksperiencë patriotike e revolucionare dhe me të cilën jemi duke bërë përpjekje për njohje reciproke dhe për bashkim." (Bashkimi, janar 1981, f. 2)

45.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Për të mbrojtur pozitat e veta: sundimin mbi popujt e shtypur, mbi pasuritë e veta e të huaja, mbi rezultatet e punës së punonjësve në botë, kapitalizmi, socialshovinizmi dhe revizionizmi kanë siguruar edhe mekanizma përkatëse në shkallë shtetërore e ndërshtetërore. Kryerojë e "trashëgimisë" imperialiste e revizioniste janë ushtritë dhe policitë e tyre antipopullore, që ruajnë shtypjen dhe shfrytëzimin e përligjur me dhunën ndërkombëtare. Po një nga armët më dinake të gjakpirësve të popujve e të punonjësve në botë, është përpjekja që te masa të krijohet e të forcohet ideja dhe ndjenja e përjetësisë së kësaj gjendjeje, dhe të avullohet çdo iniciativë për ndryshimin e saj.

Një nga mjetet kryesore, që i shërbejnë në shkallë ndërkombëtare këtij qëllimi, është edhe popullarizimi me çdo kusht i idesë imperialisto-revizioniste për mbajtjen e të ashtuquajturës statuskuo, qoftë kur është fjala për "pandryshueshmërinë" e kufijve të tashëm shtetërorë në botë, qoftë për raportin në mes klasave të ndryshme, e në kurriz të klasës punëtore dhe të fshatarësisë." (Bashkimi, janar 1981, f. 2)

Donika Gervalla-Schwarz: "Dr. Rugova dhe babai im Jusuf Gërvalla i përkisnin një gjenerate dhe për mendimin tim janë mjaft tipikë për intelektualin kosovar të asaj kohe... Të dy kishin përjetuar që në fëmijëri pasojat e përndjekjes së regjimit komunist jugosllav."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Në kësi konteksti jemi duke përcjellë gjithashtu edhe aktivitetin e Marksist-leninistëve të Kosovës, që po shfaqen këto kohët e fundit me organin e tyre "Liria". Duke u nisur nga kryeartikulli në numrin e parë të këtij organi, si dhe nga përmbajtja e tij përgjithësisht e nga trajtimi marksist-leninist i problemeve nga ana e krijuesve të "Lirisë", ne e vlerësojmë shumë të drejtë punën e Marksist-leninistëve kosovarë. Kjo na jep shpresë që së shpejti, ndoshta pikërisht nga radhët e tyre, do të realizohet edhe kërkesa e domosdoshme për themelimin e vetë partisë komuniste marksiste-leniniste." (Bashkimi, janar 1981, f. 2)

46.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "E mira është se në të gjitha poret e aparatit shtetëror revizionist, siç e ka treguar praktika e deritashme, ka shumë intelektualë popullorë dhe përgjithësisht forca të atilla pozitive, që janë të gatshëm të vënë gjithë çka kanë në shërbim të luftës sonë të drejtë për çlirim kombëtar e klasor." (Bashkimi, janar 1981, f. 3)

Donika Gërvalla: "Shtypja e vazhdueshme e popullatës në Kosovë nga ana e regjimit komunist jugosllav, nga artisti dhe gazetari Jusuf Gërvalla, bëri edhe veprimtarin politik Jusuf Gërvalla."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Këtë ua dimë për nder patriotëve e revolucionarëve tanë, që ditën ta përqafojnë e ta përhapin në masa literaturën revolucionare marksiste-leniniste, sidomos atë që po botohet në Tiranë dhe është bërë fener ndriçues edhe për forcat revolucionare në të gjithë botën." (Bashkimi, janar 1981, f. 2)

47.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Në Kosovë, si dhe në viset e tjera shqiptare të robëruara nga revizionistët jugosllavë, intelektuali është ngritur me thonj të duarve dhe me djersën e ballit." (Bashkimi, janar 1981, f. 3)

Donika Gërvalla: "Ai merr pjesë në lëvizjen ilegale, e cila ngjashëm me vendet e tjera të Evropës Lindore që vuanin nga regjimet e tyre diktatoriale përpiqej të mbronte dhe të realizonte të drejtat e popullatës ndaj shtypjes totalitare të regjimeve përkatëse."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Ne jemi krenar që, në një anë, populli ynë vëlla në RPS të Shqipërisë, nën udhëheqjen e ndritur të Partisë së Punës në krye me shokun Enver, po arrin rezultate të shkëlqyeshme në kultivimin e socializmit të kulluar dhe në avancimin e idesë së madhe marksiste-leniniste, kurse në anën tjetër, Kosovës gjithnjë më shumë po i shtohen forcat për t'i thënë një herë vendosmërisht armikut të tërbuar shovinist: Jo!" (Lajmëtari i lirisë, gusht 1980, f. 2)

48.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Bëni edhe një rishqyrtim të problemeve dhe shikojini ato në kuadër të robërisë dhe të diskriminimit të popullit tonë nga ana armikut jugosllav. Pastaj, si intelektualë që jeni, nëse e zotëroni sado pak shkrimin, do të dini t'i lidhni faktet ashtu si e implikon logjika e objektivitetit dhe jo demagogjia revizioniste." (Bashkimi, janar 1981, f. 3)

Donika Gervalla-Schwarz: "Dr. Rugova dhe babai im Jusuf Gërvalla i përkisnin një gjenerate dhe për mendimin tim janë mjaft tipikë për intelektualin kosovar të asaj kohe... Të dy kishin përjetuar që në fëmijëri pasojat e përndjekjes së regjimit komunist jugosllav."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Në mos Evropën, me vete do ta kemi pjesën e saj më përparimtare, marksistë-leninistët e rinj, që i kanë drejtuar sytë nga atdheu ynë i dashur, Shqipëria, të cilën e konsiderojnë atdhe të proletariatit." (Lajmëtari i lirisë, gusht 1980, f. 10)

49.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Edhe kralët e moçëm jugosllavë, edhe këta të sotmit; revizionistët e Beogradit, kanë hapur shumë institucione "shkencore" si Ozna, UDB-ja etj., që kanë për qëllim të mbledhin informata lidhur me shqiptarët, për të gjetur pikat më të dobëta në qëndresën e tyre ndaj asimilimit dhe gjenocidit." (Bashkimi, janar 1981, f. 5)

Donika Gërvalla: "Shtypja e vazhdueshme e popullatës në Kosovë nga ana e regjimit komunist jugosllav, nga artisti dhe gazetari Jusuf Gërvalla, bëri edhe veprimtarin politik Jusuf Gërvalla."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Marrëveshjet paqësore dhe krushqitë e dikurshme të Venedikut e të Serbisë me vezirë e sulltanë, në një kohë që Shqipëria martire po e lante në gjak çdo pëllëmbë të tokës së vet në luftë kundër fuqisë më të madhe të epokës, nuk ndryshojnë aq shumë nga tradhtia jugosllave, sovjetike, kineze… që tradhtuan komunizmin, duke mos qenë të gatshme t'i bëjnë ballë frymëzimit

të lartë marksist-leninist dhe duke parapëlqyer rrugën e rezistencës së ulët ndaj armikut të epokës- imperializmit dhe kapitalizmit." (Lajmëtari i lirisë, tetor 1980, f. 3)

50.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Shqiptarët, kudo që të jenë, e dinë mirë në të kujt shërbim ishte tradhtari Koçi Xoxe. E dinë se, për parat dhe postin e premtuar nga revizionistët jugosllavë, ky tradhtar tradhtarësh desh ta shiste Shqipërinë, për t'ia futur në grusht Jugosllavisë, si republikë të saj të shtatë." (Bashkimi, janar 1981, f. 5)

Donika Gërvalla: "Ai merr pjesë në lëvizjen ilegale, e cila ngjashëm me vendet e tjera të Evropës Lindore që vuanin nga regjimet e tyre diktatoriale përpiqej të mbronte dhe të realizonte të drejtat e popullatës ndaj shtypjes totalitare të regjimeve përkatëse."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Mburrja e entuziasmi ynë s'kanë kufi kur kujtojmë që Shqipëria, nga një vend i varfër dhe i prapambetur feudo-borgjez, tash është kthyer në një vend të përparuar e të zhvilluar, pa analfabetizëm e papunësi, ku kultivohet socializmi i mirëfilltë, në një vend, që jo vetëm po ia del ta ruajë të paprekur kështjellën e marksizëm-leninizmit, po edhe të ndezë shkëndija revolucionare te pjesa më e madhe e popujve të botës." (Lajmëtari i lirisë, tetor 1980, f. 3)

51.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Por, për t'iu treguar renegatëve dhe tradhtarëve të mëdhenj e të vegjël shqiptarë të të gjitha ngjyrave, që interesat jetike dhe aspiratat shekullore të popullit të vet i kanë shitur për një kockë të hedhur apo për një pozitë të mjerë në administratën revizioniste jugosllave, këtu poshtë po nxjerrim disa të dhëna nga premisat e jetës ekonomike, politike e shoqërore, që janë rrjedhim i kësaj "bashkëjetese", e cila s'është gjë tjetër pos bashkëjetesë e xhelatit me viktimën." (Bashkimi, janar 1981, f. 9)

Donika Gervalla-Schwarz: "Dr. Rugova dhe babai im Jusuf Gërvalla i përkisnin një gjenerate dhe për mendimin tim janë mjaft tipikë për intelektualin kosovar të asaj kohe... Të dy kishin përjetuar që në fëmijëri pasojat e përndjekjes së regjimit komunist jugosllav."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Kësisoji u sprapsën edhe forcat e djeshme komuniste, të cilat në vallen e madhe të komunizmit patën hyrë përpara Shqipërisë së "vogël"." (Lajmëtari i lirisë, tetor 1980, f. 3)

52.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Për të parë se sa është e arsyeshme, e leverdishme dhe e domosdoshme bashkëjetesa e shqiptarëve me popujt tjerë të mbërthyer brenda kufijve administrativo-politikë të Jugosllavisë revizioniste, po e bëjmë një krahasim të ndarjes së të ardhurave personale të punëtorëve në Republikën e Sllovenisë dhe në Kosovë." (Bashkimi, janar 1981, f. 9)

Donika Gërvalla: "Shtypja e vazhdueshme e popullatës në Kosovë nga ana e regjimit komunist jugosllav, nga artisti dhe gazetari Jusuf Gërvalla, bëri edhe veprimtarin politik Jusuf Gërvalla."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Ne, shqiptarët e shkëputur me dhunë nga trungu i Atdheut tonë të shenjtë, që dhuna na mbërtheu brenda kufijve politikë të Jugosllavisë, ndjekin krenarë çdo hap të Shqipërisë nënë në formimin dhe përparimin e Atdheut dhe të çështjes së madhe komuniste." (Lajmëtari i lirisë, tetor 1980, f. 3)

53.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Revizionistët jugosllavë, këta telallë absurd të "socializmit specifik", "mosangazhimit", "vëllazërim-bashkimit", "barazisë" së kombeve e kombësive, i shtrembërojnë në mënyrë drastike disa fakte vitale karshi opinionit të vendit dhe atij botëror. Ndër të tjera, atyre ua do puna të mos flasin kurrsesi me të dhëna reale kur është fjala për papunësinë në disa vise të caktuara, sidomos në Kosovë.

Sipas kritereve, me të cilat vlerësohet problemi i papunësisë në shkallë jugosllave, del se numri më i madh i të papunëve është në Maqedoni, po edhe atje vetëm 5,7 për qind. Vendin e dytë e zë Serbia me 4,7 për qind të papunë, ndërkohë që në Kosovë, sipas këtyre kritereve, as qe ekziston problemi i papunësisë! Në Krahinën tonë, gjithnjë sipas këtyre kritereve, që as "Rilindja" revizioniste nuk durohet pa i quajtur "sa mashtruese, aq edhe joreale", të papunë qenkan vetëm 3,7 për qind." ((Bashkimi, janar 1981, f. 9)

Donika Gërvalla: "Ai merr pjesë në lëvizjen ilegale, e cila ngjashëm me vendet e tjera të Evropës Lindore që vuanin nga regjimet e tyre diktatoriale përpiqej të mbronte dhe të realizonte të drejtat e popullatës ndaj shtypjes totalitare të regjimeve përkatëse."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Ideja e madhe komuniste mori krahë në Gjermani, me Marksin në ballë." (Lajmëtari i lirisë, tetor 1980, f. 4)

54.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "3,7 përqindëshi që paraqitka sipas revizionistëve titistë, shkallën e papunësisë në Kosovë, duke "zëvendësuar" si me shkop magjik 30 përqindëshin, është nxjerrë nga 61000 të papunët që kërkojnë punë nëpërmjet enteve të inkuadrimit. Dhe për këtë numër kapen, si i mbyturi për kashtë, revizionistët, kur duan të na e hedhin syve, neve dhe botës. Mëkot do të ngulë këmbë edhe një pjesë e shtypit revizionist sesi "një numër i madh i kosovarëve të papunë, për shkaqe subjektive e dobësi të ndryshme (ne do të themi për shkak të pritjes së gjatë e të pa shpresë - "Bashkimi"), nuk paraqiten fare në BVI-të gjegjëse". (Bashkimi, janar 1981, f. 9)

Donika Gervalla-Schwarz: "Dr. Rugova dhe babai im Jusuf Gërvalla i përkisnin një gjenerate dhe për mendimin tim janë mjaft tipikë për intelektualin kosovar të asaj kohe... Të dy kishin përjetuar që në fëmijëri pasojat e përndjekjes së regjimit komunist jugosllav."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Në këto çaste na kujtohet edhe gulçimi i rinisë hitleriane për ta shtruar e për ta dërrmuar Shqipërinë. Por, këtij kujtimi i del përballë me gjallëri një pamje e këndshme: sot, komunistët marksistë-leninistë gjermanë, Atdheun tonë, Shqipërinë socialiste, e konsiderojnë pishtar të komunizmit dhe atdhe të të gjithë proletarëve në botë." (Lajmëtari i lirisë, tetor 1980, f. 4)

55.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Këtë shtrembërim faktesh, revizionistët e realizojnë me mjeshtëri edhe në saje të përvojës më të hershme jugosllave në këtë drejtim." (Bashkimi, janar 1981, f. 9)

Donika Gërvalla: "Shtypja e vazhdueshme e popullatës në Kosovë nga ana e regjimit komunist jugosllav, nga artisti dhe gazetari Jusuf Gërvalla, bëri edhe veprimtarin politik Jusuf Gërvalla."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "S'ka revolucion pa popullin dhe s'ka popull jorevolucionar. Gjithçka varet nga kushtet objektive, në të cilat do të shpërthej ose jo revolucioni. Kurse qielli ynë - siç e tregon realiteti objektiv dhe siç e thonë analizat e thella shkencore marksiste-leniniste të Partisë së Punës të Shqipërisë dhe të udhëheqësit të madh shqiptar Enver Hoxha - është i stërngarkuar me elektrizim të fuqishëm revolucionar." (Lajmëtari i lirisë, tetor 1980, f. 6)

56.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Natyrisht, është e tepërt dhe gati banale t'u thuhet revizionistëve gjakpirës jugosllav se këto shpresa të tyre nuk janë gjë tjetër pos qep me ujë." (Bashkimi, janar 1981, f. 9)

Donika Gërvalla: "Ai merr pjesë në lëvizjen ilegale, e cila ngjashëm me vendet e tjera të Evropës Lindore që vuanin nga regjimet e tyre diktatoriale përpiqej të mbronte dhe të realizonte të drejtat e popullatës ndaj shtypjes totalitare të regjimeve përkatëse."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "- Poshtë titizmi, armiku i përbetuar i popullit shqiptar! Lavdi marksizëm-leninizmit! Poshtë klika tradhtare kosovare. Rroftë populli shqiptar, i lirë e i bashkuar!" (Lajmëtari i lirisë, janar 1981, f. 1)

57.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Duke u nisur nga lufta jonë e drejtë, sepse ndryshe s'ka si cilësohet lufta për mbrojtjen e tokave të tua dhe të interesave jetike të popullit tënd; si dhe nga pjesëmarrja aktive e përhershme e shqiptarëve të Kosovës në vlimet e përgjithshme të historisë së Shqipërisë për ruajtjen e tokave dhe të popullit nga copëtimet e ndryshme barbare; pastaj, me vetëdije të lartë se qeveria titiste e Beogradit, mashë e imperializmit dhe e revizionizmit botëror meriton tek e fundit edhe urrejtjen e popujve jugosllavë, që lëngojnë si mos më keq nën këmbën e shovinizmit serb, është e natyrshme që ne, revolucionarët kosovarë të ndahemi diametralisht me mendime nga kjo qeveri dhe nga ky shtet. Ç'ka quan Jugosllavia mik, për ne do të jetë (dhe ka qenë) armik." (Lajmëtari i lirisë, gusht 1980, f. 2)

Donika Gervalla-Schwarz: "Dr. Rugova dhe babai im Jusuf Gërvalla i përkisnin një gjenerate dhe për mendimin tim janë mjaft tipikë për intelektualin kosovar të asaj kohe... Të dy kishin përjetuar që në fëmijëri pasojat e përndjekjes së regjimit komunist jugosllav."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Që atëherë, ndërsa në Shqipëri filloi lufta heroike për ndërtimin e socializmit, e cila sot e mban lart flamurin e revolucionit e të socializmit dhe Atdheun tonë e bën flamurtar të marksizëm-leninizmit e shembull për të gjitha forcat përparimtare e revolucionare në botë, ne, shqiptarët e Kosovës, u

shtrënguam të ballafaqohemi me shfrytëzimin më të egër të pasurive dhe të popullit tonë nga ana e revizionistëve titistë, që po përpiqen ta çojnë përpara me mjete gjithnjë më perfide gjenocidin mbi shqiptarët." (Lajmëtari i lirisë, janar 1981, f. 3)

58.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Të lakuriquar e sheh sot shqiptari përparimtar edhe shpirtin dhe luftën imperialisto-revizioniste të Evropës, të Sllovenisë, të punëtorisë dhe të fshatarësisë së shfrytëzuar." (Lajmëtari i lirisë, gusht 1980, f. 3)

Donika Gërvalla: "Shtypja e vazhdueshme e popullatës në Kosovë nga ana e regjimit komunist jugosllav, nga artisti dhe gazetari Jusuf Gërvalla, bëri edhe veprimtarin politik Jusuf Gërvalla."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Lavdi marksizëm-leninizmit, idesë dhe realitetit të pamposhtur të pararojës së njerëzimit!" (Lajmëtari i lirisë, janar 1981, f. 3)

59.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "REKUIEM PËR NJË MONARK – Me rastin e vdekjes së monstrumit revizionist, J.B.Tito, këtij armiku të përbetuar të popullit shqiptar" (Lajmëtari i lirisë, gusht 1980, f. 6)

Donika Gërvalla: "Ai merr pjesë në lëvizjen ilegale, e cila ngjashëm me vendet e tjera të Evropës Lindore që vuanin nga regjimet e tyre diktatoriale përpiqej të mbronte dhe të realizonte të drejtat e popullatës ndaj shtypjes totalitare të regjimeve përkatëse."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Populli ynë, që nga Revolucioni i madh i Tetorit i udhëhequr nga Lenini e Stalini, ka parë se nuk ka rrugë e mik më të mirë se marksizëm-leninizmi dhe nuk beson në të tjera ideologji, që i shquan dogma e demagogjia. Edhe Plaku i Maleve, Bajram Curri, pat thënë se Shqipëria e Kosova do të çlirohen vetëm kur të ketë ngadhënjyer ideja e Leninit." (Lajmëtari i lirisë, janar 1981, f.4)

60.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Por ai nuk mjaftoi dot për t'u mbajtur në krye të një partie dhe në një luftë. Por ai nuk mjaftoi dot për t'u mbajtur në krye të një partie dhe të një shteti revizionit – siç doli puna pastaj. Për këtë duhej një emër i dytë, përkëdhelës, sugjestionues: Tito." (Lajmëtari i lirisë, gusht 1980, f. 6)

Donika Gervalla-Schwarz: "Dr. Rugova dhe babai im Jusuf Gërvalla i përkisnin një gjenerate dhe për mendimin tim janë mjaft tipikë për intelektualin kosovar të asaj kohe... Të dy kishin përjetuar që në fëmijëri pasojat e përndjekjes së regjimit komunist jugosllav."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Milici Bajram Gashi, sipas të gjitha gjasave, është vetëm një nga deti i tërë i njerëzve tanë të ndershëm, që, edhe pse kanë qenë në punë te okupatori, mendjen dhe zemrën i kanë pasur në rregull, do të thotë në anën e drejtësisë e të njerëzisë. Ai, me gjasë, nuk mundi t'i durojë më pa kundërshtim prapësitë e armikut kombëtar dhe klasor. E cekim edhe – klasor, sepse ai ishte lexues i zellshëm e i flaktë i literaturës marksiste-leniniste dhe rezononte me ndershmërinë e me

mprehtësinë me të cilën e kishte pajisur ajo literaturë dhe ideja e pastër komuniste." (Lajmëtari i lirisë, janar 1981, Shtojca-faqja 2)

61.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Nëse Titua, me përkrahjen e zëshme të aparatit shtetëror revizionist të Jugosllavisë, për shtetin e vet 22-milionësh ka marrë hua te imperializmi dhe te kapitalizmi botëror 36 bilionë e 400 miliardë dinarë, atëherë ai çdo banor të Jugosllavisë, madje edhe Bali Katravellën tim kërthi, e ka ngarkuar me nga 1 654 550 dinarë borxh." (Lajmëtari i lirisë, gusht 1980, f. 7)

Donika Gërvalla: "Shtypja e vazhdueshme e popullatës në Kosovë nga ana e regjimit komunist jugosllav, nga artisti dhe gazetari Jusuf Gërvalla, bëri edhe veprimtarin politik Jusuf Gërvalla."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Një ditë, më 24 të nëntorit që shkoi, "marksistët" titistë, që kanë alergji të madhe ndaj marksizëm-leninizmit të vërtetë dhe ndaj shqiptarizmit, vendosën ta arrestojnë edhe Bajramin dhe ta hedhin në edhe atë në qelitë e akullta ku i hedhin "armiqtë e popullit"." (Lajmëtari i lirisë, janar 1981, Shtojca-faqja 2)

62.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): ""Rilindja" që e pat botuar këtë lajm senzacional, nuk e tha dot se 1000 000 dinarë të vjetër, që Gjilasi detyrohej të paguante gjobë, ishte cazë më i vogël se pensioni i rangut të parë, që merr ky ish funksionar i lartë. Pa llogaritur këtu të ardhurat e tjera të këtij ultrarevizionisti, të cilat ai i vjel nga honoraret për intervista, shkresurina e libra, të gjitha thellësisht antijugosllave, që kanë dalë dhe vazhdojnë të dalin nga pena dhe nga goja e tij në botën e jashtme." (Lajmëtari i lirisë, tetor 1980, faqe 2)

Donika Gërvalla: "Ai merr pjesë në lëvizjen ilegale, e cila ngjashëm me vendet e tjera të Evropës Lindore që vuanin nga regjimet e tyre diktatoriale përpiqej të mbronte dhe të realizonte të drejtat e popullatës ndaj shtypjes totalitare të regjimeve përkatëse."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Si dikur Mic Sokoli, Selam Labi e Vojo Kushi, djalëria patriotike e revolucionare, e mbrujtur edhe me idealet e larta marksiste-leniniste, doli sypatrembur para tankut të ushtrisë së revizionistëve jugosllavë." (Liria, maj 1981, f. 15)

63.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Kjo Shqipëri e “vogël”, në njërëndësinë e saj të madhe në luftë për zhvillimin dhe pavarësinë e plotë të vendit si dhe për avancimin dhe mbrojtjen e çështjes së madhe komuniste, revizionistëve ua mori gjithë merakun – në kushte të luftës me një intensitet që ato s’e kishin parë e s’e kishin menduar." (Lajmëtari i lirisë, tetor 1980, f. 3)

Donika Gervalla-Schwarz: "Dr. Rugova dhe babai im Jusuf Gërvalla i përkisnin një gjenerate dhe për mendimin tim janë mjaft tipikë për intelektualin kosovar të asaj kohe... Të dy kishin përjetuar që në fëmijëri pasojat e përndjekjes së regjimit komunist jugosllav."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Së këndejmi, del se ato forca revolucionare, që parapëlqejnë mjekimin e përkohshëm, të shpejtë e pa mundime, pa u organizuar me themel dhe pa program të hollësishëm që të ketë bazën në një teori të shëndoshë marksiste-leniniste, zgjedhën e huaj dhe kalbëzimin e rendit shoqëror nuk e marrin si plagë të vetën." (Zëri i Kosovës, mars 1982, f. 12)

64.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Ne ndjekim me indinjatë të thellë bllokadën e ligë ndaj Shqipërisë, të nisur nga imperializmi e kapitalizmi dhe të vazhduar egërsisht nga revizionizmi modernë." (Lajmëtari i lirisë, tetor 1980, f. 3)

Donika Gërvalla: "Shtypja e vazhdueshme e popullatës në Kosovë nga ana e regjimit komunist jugosllav, nga artisti dhe gazetari Jusuf Gërvalla, bëri edhe veprimtarin politik Jusuf Gërvalla."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Historia e luftërave çlirimtare dhe e revolucioneve ka treguar se lidhur me këtë çështje, në periudha të ndryshme, kanë dalë divergjenca në lëvizjet revolucionare, që kanë çuar edhe në përçarje të plotë dhe në tradhtinë e teorisë marksiste-leniniste, si teoria më e përsosur e revolucionit, nga ana e revolucionarëve, që kanë qenë të prirur të ndjekin rrugën e rezistencës më të vogël, duke u përpjekur që pjesëzat e tërësisë t'i imponojnë si tërësi dhe qëllime të fundit." (Luftë të dëshpëruarish, apo lëvizje të ndërgjegjshme, doreshkrim)

65.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Në sajë të ekzistimit të kësaj Shqipërie të mbarë, të fortë e vigjilente dhe në sajë të shpirtit të paepur luftarak të popullit tonë në përgjithësi, edhe ne – shqiptarët e Kosovës dhe të viseve të tjera shqiptare brenda kufijve politikë të Jugosllavisë – ndonëse jemi dëmtuar në një farë mase nga shtrëngimi i darëve të social-shovinizmit serbo-malazezo-maqedonas, kemi qëndruar dhe ia kemi dalë të ruhemi nga ujërat e zeza ideologjike të revizionizmit titist-rankoviçist." (Lajmëtari i lirisë, tetor 1980, f.3)

Donika Gërvalla: "Ai merr pjesë në lëvizjen ilegale, e cila ngjashëm me vendet e tjera të Evropës Lindore që vuanin nga regjimet e tyre diktatoriale përpiqej të mbronte dhe të realizonte të drejtat e popullatës ndaj shtypjes totalitare të regjimeve përkatëse."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Dhe, mund të shkojnë edhe më larg, duke bërë pyetjen, e me kë, pra, mendokeni ju t'i realizoni aspiratat shekullore të popullit tonë dhe ta bëni njëherazi edhe çlirimin e tij klasor? Me gurët e sukës?! Apo pikërisht me këtë popull dhe me këta punonjës? Dhe kjo është pyetja më me vend që kanë bërë ndonjëherë. Dhe neve na takon të përgjigjemi: Pikërisht dhe vetëm me këtë popull dhe me këta punonjës! Por, u rekomandojmë të konsultojnë pakëz edhe shkencën marksiste-leniniste." (Luftë të dëshpëruarish, apo lëvizje të ndërgjegjshme, doreshkrim)

66.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Ne shqiptarët e Kosovës dhe të viseve tona të tjera brenda Jugosllavisë, këtë nëntor po e shënojmë në një skamje e mjerim të madh, ku jemi katandisur në saje të politikës kolonialiste të pushtuesve revizionistë jugosllavë, me lot ndër sy qajmë vuajtjet e motrave dhe të vëllezërve tanë, që lëngojnë në burgjet e armikut gjakësor, por dhembja jonë është dhembje krenare, sepse ata nuk e kursyen rininë e tyre, por u hodhën në luftë të guximshme për realizimin e aspiratave tona shekullore për bashkimin e tokave shqiptare dhe për shembjen e rendit antipopullor të Jugosllavisë revizioniste." (Lajmëtari i lirisë, tetor 1980, f. 3)

Donika Gervalla-Schwarz: "Dr. Rugova dhe babai im Jusuf Gërvalla i përkisnin një gjenerate dhe për mendimin tim janë mjaft tipikë për intelektualin kosovar të asaj kohe... Të dy kishin përjetuar që në fëmijëri pasojat e përndjekjes së regjimit komunist jugosllav."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Lëvizja revolucionare marksiste-leniniste synon dhe realizon krijimin e forcave të rregullta revolucionare, teorikisht të përgatitura dhe të lidhura në trajtë ingranazhi, që mund të sigurojnë vazhdimësinë e veprimtarisë revolucionare, ta përcaktojnë orientimin dhe ta koncentrojnë forcën goditëse të masave popullore e punonjëse dhe, duke mos u zbrapsur e hutuar as në kohën e vlimeve të masës e as në kohën e tërheqjes së saj para brutalitetit të armikut – t'ia bëjnë armikut varrin e vërtetë." (Luftë të dëshpëruarish, apo lëvizje të ndërgjegjshme, dorëshkrim)

67.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Tragjika e Alija Toskiqit në krahasim me fatin e shumë qytetarëve të tjerë që e kanë pësuar njësoj ose edhe më keq se ai, ka megjithatë një satisfaksion të vockël. Krimi i policëve mbi këtë jetë të njomë u shqyrtua në forume të larta dhe bëri njëfarë buje edhe në shtypin revizionist jugosllav." (Lajmëtari i lirisë, tetor 1980, f. 11)

Donika Gërvalla: "Shtypja e vazhdueshme e popullatës në Kosovë nga ana e regjimit komunist jugosllav, nga artisti dhe gazetari Jusuf Gërvalla, bëri edhe veprimtarin politik Jusuf Gërvalla."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Shkenca dhe historia e përgjithshme njerëzore, për shumëçka e kanë thënë fjalën e tyre të fundit. Sidomos dija marksiste-leniniste." (Luftë të dëshpëruarish, apo lëvizje të ndërgjegjshme, dorëshkrim)

68.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Me një tentim shtazarak, që i kalon edhe kufijtë e terrorit të aksionit famëkeq të armëve të vitit 1956, revizionistët jugosllavë po orvaten të zhbijnë çdo filiz të rezistencës shqiptare ndaj shtypjes dhe shfrytëzimit të egër kapitalist e kolonialist nga ana e shovinistëve të Beogradit." (Lajmëtari i lirisë, janar 1981, f. 1)

Donika Gërvalla: "Ai merr pjesë në lëvizjen ilegale, e cila ngjashëm me vendet e tjera të Evropës Lindore që vuanin nga regjimet e tyre diktatoriale përpiqej të mbronte dhe të realizonte të drejtat e popullatës ndaj shtypjes totalitare të regjimeve përkatëse."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Demonstrata e parë, shumë e suksesshme, është bërë para ambasadës jugosllave në Bern të Zvicrës, më 11 prill, në të cilën kanë marrë pjesë edhe shqiptarë nga RFGJ. Demonstrata e dytë do të mbahet po në Zvicër, në qytetin Cyrih, më 18 prill, kurse të tretën e kemi parashikuar në Shtutgart, aty nga 26 prilli. Parullat e demonstratave kanë një përmbajtje thellësisht marksiste-leniniste dhe përkrahin deri në fund kërkesat e rinisë heroike të Kosovës për republikë (që nënkupton edhe përfshirjen e tokave dhe të popullsisë shqiptare në Maqedoni, Mal të Zi e në Serbi)." (Letër për Sabri Novosellën, 14 prill 1981; Faridin Tafallari, ME TRE YJET E PAVDEKËSISË NË ATO VITE TË STUHISHME, Tiranë 2010, f. 260)

69.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Ne, shqiptarët e Kosovës, u shtrënguam të ballafaqohemi me shfrytëzimin më të egër të pasurive dhe të popullit tonë nga ana e revizionistëve titistë, që po përpiqen ta çojnë përpara me mjete gjithnjë më perfide gjenocidin mbi shqiptarët." (Lajmëtari i lirisë, janar 1981, f. 3)

Donika Gervalla-Schwarz: "Dr. Rugova dhe babai im Jusuf Gërvalla i përkisnin një gjenerate dhe për mendimin tim janë mjaft tipikë për intelektualin kosovar të asaj kohe... Të dy kishin përjetuar që në fëmijëri pasojat e përndjekjes së regjimit komunist jugosllav."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Ekzistojnë shumë grupe e organizata, që të gjitha me një qëllim të vetëm, madje me një ide të vetme edhe për mënyrën e sendërtimit të këtij qëllimi (jo zogistë, ballistë… po vetëm komunist, marksist-leninistë që pranojnë vetëm pikëpamjet e një vendi të vërtetë socialist, siç është Shqipëria), por gjithë këto grupe e organizata e patën vështirë t´i shplohen shoqja-shoqes dhe t´i bashkojnë armët, sepse armiku pat infiltruar në radhët e tyre një armatë agjentësh." (Bashkimi, shkurt 1980, f. 2)

70.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Aktualisht, në burgjet jugosllave dergjen me mijëra patriotë e revolucionarë shqiptarë, e mes tyre një numër i madh femra. Me idealin e lartë të çlirimit kombëtar e klasor nga revizionizmi jugosllav dhe të bashkimit të shenjtë me vendin amë..." (Lajmëtari i lirisë, janar 1981, f. 3)

Donika Gërvalla: "Shtypja e vazhdueshme e popullatës në Kosovë nga ana e regjimit komunist jugosllav, nga artisti dhe gazetari Jusuf Gërvalla, bëri edhe veprimtarin politik Jusuf Gërvalla."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Për qeverinë dhe popullin shqiptar, të mbledhur grusht rreth Partisë së Punës të Shqipërisë (PPSH), ky rrezik i popujve fqinjë u bë kushtrim i hapur për t'i ardhur në ndihmë proletariatit të Jugosllavisë dhe për të treguar edhe një herë, si vazhdimisht brenda këtyre 35 vjetë jete në socializëm të mirëfilltë, konsekuencën e pashembullt ndaj idealeve të larta proletare, marksiste-leniniste." (Bashkimi, prill 1980, f.1)

71.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Përkundrazi, jo vetëm ideologjia revizioniste jugosllave, po mbi të gjitha shtypja e saj e egër mbi popullsinë shqiptare, te

Shqipëria gjetën denoncuesin e vetëm e më të fortë të barbarizmave dhe të gjenocidit." (Lajmëtari i lirisë, janar 1981, f. 3)

Donika Gervalla-Schwarz: "Dr. Rugova dhe babai im Jusuf Gërvalla i përkisnin një gjenerate dhe për mendimin tim janë mjaft tipikë për intelektualin kosovar të asaj kohe... Të dy kishin përjetuar që në fëmijëri pasojat e përndjekjes së regjimit komunist jugosllav."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Prandaj në kohë ”paqeje”, FRONTI I KUQ POPULLOR ka për detyrë që me propagandë të shëndosh patriotike dhe marksiste-leniniste, t’i çjerrë maskën përgjithësisht klikës së egër të Beogradit dhe të thërras në luftë kundër saj edhe forcat përparimtare të popujve tjerë të Jugosllavisë." (Programi dhe Statuti i Frontit të Kuq Populllor, maj 1980)

72.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Pararoja e rinisë kosovare ju fton në luftë për çlirimin e tokave tona të shtrenjta nga kthetrat e kralëve të rinj revizionistë jugosllavë." (Lajmëtari i lirisë, janar 1981, f. 4)

Donika Gërvalla: "Shtypja e vazhdueshme e popullatës në Kosovë nga ana e regjimit komunist jugosllav, nga artisti dhe gazetari Jusuf Gërvalla, bëri edhe veprimtarin politik Jusuf Gërvalla."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Nëpërmjet Organit të FRONTI I KUQ POPULLOR, gazetës ”BASHKIMI”, si dhe nëpërmjet literaturës marksiste-leniniste dhe literaturës tjetër revolucionare, që botohet me bollëk në RPS të Shqipërisë e që ne do ta shpërndajmë në mënyrë ilegale dhe ta popullarizojmë në radhët e popullit tonë (dhe të tjerëve, po që se ata shfaqin interesim), ne do ta shpiem përpara idenë e çlirimit social e nacional nga Jugosllavia dhe kështu do ta shtrojmë terrenin për revolucion." (Programi dhe Statuti i Frontit të Kuq Populllor, maj 1980)

73.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Ekonomikisht, Jugosllavia ka interes të madh për viset e pushtuara shqiptare në Kosovë, Dukagjin, Maqedoni, Mal të Zi e në Serbi. Pasuritë natyrore në këto vise janë procentualisht nga më të mëdhatë në gjithë territorin administrativo-politik të Jugosllavisë. Ato sigurojnë një pjesë të madhe lëndësh të para dhe rezerva të begatshme natyrore, që ndikojnë dukshëm në potencialin e përgjithshëm të pasurive të këtij vendi revizionist." (Lajmëtari i lirisë, janar 1981, f. 8)

Donika Gërvalla: "Ai merr pjesë në lëvizjen ilegale, e cila ngjashëm me vendet e tjera të Evropës Lindore që vuanin nga regjimet e tyre diktatoriale përpiqej të mbronte dhe të realizonte të drejtat e popullatës ndaj shtypjes totalitare të regjimeve përkatëse."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "FRONTI I KUQ POPULLOR e di se nëpër këtë rrugë të pagabueshme mund të na udhëheq vetëm ideologjia e shëndosh marksiste-leniniste, prandaj shembulli i Partisë së Punës dhe i rezultateve të mëdha të ndërtimit socialist në Shqipëri, do të jenë për ne busulla e vetme." (Programi dhe Statuti i Frontit të Kuq Populllor, maj 1980)

74.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Kështu, vjeshtën e shkuar u vendos të pagëzoheshin rrugët e qytezës që kish zënë të rritej, ndonëse me një rritë të fëmijës defekt. Me këtë rast edhe pse popullsia shqiptare në këtë komunë paraqet 94,2 % të popullsisë së përgjithshme (sipas regjistrimit të vitit 1971), s'u respektua as tradita as historia shqiptare, po rrugët u pagëzuan me emra krerësh revizionistë sllavë, si Eduard Kardel e C°, dhe me emra çetnikësh sllavë, si Petar Përla & C°." (Lajmëtari i lirisë, janar 1981, Shtojca, faqja 2)

Donika Gervalla-Schwarz: "Dr. Rugova dhe babai im Jusuf Gërvalla i përkisnin një gjenerate dhe për mendimin tim janë mjaft tipikë për intelektualin kosovar të asaj kohe... Të dy kishin përjetuar që në fëmijëri pasojat e përndjekjes së regjimit komunist jugosllav."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Po deshëm që lufta jonë, nga një rezistencë spontane, të kalojë në luftë të organizuar për çlirimin kombëtar dhe klasor, atëherë para nesh shtrohet si domosdoshmëri studimi dhe përvetësimi i historisë kombëtare dhe i literaturës revolucionare marksiste-leniniste." (Bashkimi, janar 1981, f.1)

75.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Lidhur me regjistrimin aktual të popullsisë, revizionistët jugosllavë kanë zhvilluar me kohë një fushatë sa të ethshme aq edhe perfide të propagandës dhe të agjitacionit në dëm të disa popullsive. Pas qerres së revizionistëve, me një paturpësi që shkon deri te tradhtia e hapët kombëtare, janë lidhur me zell të madh edhe renegatët shqiptarë në pushtet." (Liria, maj 1981, f. 14)

Donika Gërvalla: "Shtypja e vazhdueshme e popullatës në Kosovë nga ana e regjimit komunist jugosllav, nga artisti dhe gazetari Jusuf Gërvalla, bëri edhe veprimtarin politik Jusuf Gërvalla."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Nga literatura e tillë, që duhet të përvetësohet në mënyrë të domosdoshme dhe të ngutshme, sidomos nga pararoja jonë revolucionare, donë veçuar këto pikëmbështetje kryesore: veprat e Marksit, Engelsit, Leninit, Stalinit e ato të marksist-leninistit dhe prijësit të madh shqiptar, shokut Enver Hoxha; historia kombëtare shqiptare, ajo e PPSH-së dhe dokumentat e PPSH-së; shtypi shqiptar, sidomos publikimet shkencore nga lëmi i historisë dhe ai i ndërtimit teorik dhe praktik të socializmit në Atdheun tonë." (Bashkimi, janar 1981, f.1)

76.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Përsëri renegatët shqiptarë bënë gjumin e tyre të ëmbël të tradhtisë dhe të moskokëçarjes për çkado që nuk e rrezikon pozitën e tyre të mjerë në aparatin revizionist jugosllav.

Doli dhe reagoi, vërtet pesë para dymbëdhjetëve por në mënyrë të thuktë shkencore, akademiku Dr. Ali Hadri." (Liria, maj 1981, f. 14)

Donika Gërvalla: "Ai merr pjesë në lëvizjen ilegale, e cila ngjashëm me vendet e tjera të Evropës Lindore që vuanin nga regjimet e tyre diktatoriale përpiqej të mbronte dhe të realizonte të drejtat e popullatës ndaj shtypjes totalitare të regjimeve përkatëse."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Me këtë rast duhet të vëmë në dukje se ne ende nuk kemi qenë në gjendje ta formojmë partinë tonë komuniste marksiste-leniniste, pa të cilën gati do të jetë e pamundshme hyrja konkrete në luftën e ardhshme nacionalçlirimtare dhe në revolucionin tonë. Kjo na nxjerr te një çështje tjetër që kërkon sqarim. Ishte Partia Komuniste Shqiptare (sot Partia e Punës e Shqipërisë) ajo që e pat themeluar Frontin Nacional Çlirimtar (sot Fronti Demokratik). Dhe kjo ishte rruga e drejtë. Te ne ka ngjarë e kundërta. Fronti i Kuq Populllor, i themeluar prej forcash patriotike, pret themelimin e partisë sonë komuniste marksiste-leniniste e cila do të vihet në ballë të luftës dhe të revolucionit." (Bashkimi, janar 1981, f. 2)

77.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Sikur të mos u mjaftonte kjo, plangprishësit shqiptarë, këta tradhtarë të regjur, morën flamurin e turpit në dorë dhe u byritën para mikrofonave e kamerave, në faqet e shtypit revizionist, duke iu kërcënuar në një mijë mënyra popullit shqiptar dhe djalërisë së tij përparimtare, me aq pasion të egër, sa të ta mbushin mendjen se i ke hyrë deri në fyt borxh djallit po more guxim qoftë edhe të marrësh frymë shqip." (Liria, maj 1981, f.14)

Donika Gervalla-Schwarz: "Dr. Rugova dhe babai im Jusuf Gërvalla i përkisnin një gjenerate dhe për mendimin tim janë mjaft tipikë për intelektualin kosovar të asaj kohe... Të dy kishin përjetuar që në fëmijëri pasojat e përndjekjes së regjimit komunist jugosllav."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Sipas vlerësimeve të Frontit, arsyeja për këtë inverzion qëndron në kushtet konkrete, të cilat kanë ndikuar që forcat patriotike të masave të gjëra të ecin një hap përpara organizimit të komunistëve tanë. Në këtë konteksti e shohim aktivitetin e Lëvizjes Nacional Çlirimtare të Kosovës dhe të Viseve të tjera Shqiptare nën Jugosllavi - një organizatë e hershme, që ka mbledhur dhe mban rreth vetes njerëz me eksperiencë patriotike e revolucionare dhe me të cilën jemi duke bërë përpjekje për njohje reciproke dhe për bashkim." (Bashkimi, janar 1981, f. 2)

78.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Që efekti të jetë sa më i madh, revizionistët dhe sahanlëpirësit shqiptarë, pasi bënë punën e tyre djallëzore, iu dhanë edhe më me pasion kërcënimeve për ata shqiptarë, që do të guxonin të bënin agjitacion lidhur me deklarimin e kombësisë." (Liria, maj 1981, f. 14)

Donika Gërvalla: "Shtypja e vazhdueshme e populllatës në Kosovë nga ana e regjimit komunist jugosllav, nga artisti dhe gazetari Jusuf Gërvalla, bëri edhe veprimtarin politik Jusuf Gërvalla."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Në këtë konteksti jemi duke përcjellë gjithashtu edhe aktivitetin e Marksist-leninistëve të Kosovës, që po shfaqen këto kohët e fundit me organin e tyre "Liria". Duke u nisur nga kryeartikulli në numrin e parë të këtij organi, si dhe nga përmbajtja e tij përgjithësisht e nga trajtimi marksist-leninist i problemeve nga ana e krijuesve të "Lirisë", ne e vlerësojmë shumë të drejtë punën e Marksist-leninistëve kosovarë. Kjo na jep shpresë që së shpejti, ndoshta pikërisht nga radhët e tyre, do të realizohet edhe kërkesa e domosdoshme për themelimin e vetë partisë komuniste marksiste-leniniste." (Bashkimi, janar 1981, f.2)

79.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Askujt s'ka mundur t'i shkojë as mendja se regjistrimi i popullsisë në Kosovë do të vazhdonte edhe në kushtet e tmerrshme që u krijuan pas demonstratave të fundit. Në një kohë kur rrugët, sheshet dhe vatrat tona binin erë gjaku, zhurmë tankesh e aeroplanësh dhe shkëlqim barbar të bajonetës së ngopur me gjakun e rinisë sonë ; në një shtrëngim të tillë hekuri, siç është rrethimi i plotë i qyteteve dhe fshatrave tona, ora policore e ndalimi i çdo grumbullimi të njerëzve; mbyllja e Universitetit dhe e të gjitha shkollave, mbyllja e ndërmarrjeve, fabrikave dhe uzinave – në një kohë të tillë, pra, një çështje siç është regjistrimi i popullsisë s'kishte gjë tjetër për qëllim, pos sadizmin e pamatë të shovinistëve revizionistë të Beogradit, që deshën ta provonin në praktikë se a rrëzohet deveja e stërngarkuar për një lëkurë lepuri më shumë." (Liria, maj 1981, f. 14)

Donika Gërvalla: "Ai merr pjesë në lëvizjen ilegale, e cila ngjashëm me vendet e tjera të Evropës Lindore që vuanin nga regjimet e tyre diktatoriale përpiqej të mbronte dhe të realizonte të drejtat e popullatës ndaj shtypjes totalitare të regjimeve përkatëse."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Këtë ua dimë për nder patriotëve e revolucionarëve tanë, që ditën ta përqafojnë e ta përhapin në masa literaturën revolucionare marksiste-leniniste, sidomos atë që po botohet në Tiranë dhe është bërë fener ndriçues edhe për forcat revolucionare në të gjithë botën." (Bashkimi, janar 1981, f.2)

80.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Shtypi, radioja e televizioni revizionist zunë të krekoseshin si mburravecët e fundit të kësaj bote sesi, megjithë situatën e krijuar në Kosovë, ata gjoja s'e kanë humbur pushtetin dhe regjistrimin e parashikuar të popullsisë po e vazhdonin në kushtet dhe në mënyrën më "normale". Si vazhdimisht që 69 vjet e këtej, forcat e errëta borgjeze jugosllave deshën edhe kësaj radhe të përfitonin nga mjegulla dhe të mjegullonin statistikat e tyre të mjegullta dhe të zvogëlonin numrin e shqiptarëve që jetojnë brenda kufijve administrativo-politikë të Jugosllavisë." (Liria, maj 1981, f. 14)

Donika Gervalla-Schwarz: "Dr. Rugova dhe babai im Jusuf Gërvalla i përkisnin një gjenerate dhe për mendimin tim janë mjaft tipikë për intelektualin kosovar të asaj kohe... Të dy kishin përjetuar që në fëmijëri pasojat e përndjekjes së regjimit komunist jugosllav."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Ne jemi krenar që, në një anë, populli ynë vëlla në RPS të Shqipërisë, nën udhëheqjen e ndritur të Partisë së Punës në krye me shokun Enver, po arrin rezultate të shkëlqyeshme në kultivimin e socializmit të kulluar dhe në avancimin e idesë së madhe marksiste-leniniste, kurse në anën tjetër, Kosovës gjithnjë më shumë po i shtohen forcat për t'i thënë një herë vendosmërisht armikut të tërbuar shovinist: Jo!" (Lajmëtari i lirisë, gusht 1980, f. 2)

81.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Sa i dënueshëm është ky akt kaq barbar i atyre forcave të errëta jugosllave në pushtet, të cilave u ka krijuar klimë shumë të favorshme për manifestimin e fshehtë dhe të hapët të shovinizmit pikërisht revizionizmi në pushtet, do të shihet me kalimin e kohës atëherë kur do të shihet edhe dëmi që i është shkaktuar në këtë mënyrë evidentimit statistikor të popullsisë shqiptare në Jugosllavi." (Liria, maj 1981, f. 14)

Donika Gërvalla: "Shtypja e vazhdueshme e popullatës në Kosovë nga ana e regjimit komunist jugosllav, nga artisti dhe gazetari Jusuf Gërvalla, bëri edhe veprimtarin politik Jusuf Gërvalla."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Në mos Evropën, me vete do ta kemi pjesën e saj më përparimtare, marksistë-leninistët e rinj, që i kanë drejtuar sytë nga atdheu ynë i dashur, Shqipëria, të cilën e konsiderojnë atdhe të proletariatit." (Lajmëtari i lirisë, gusht 1980, faqe 10)

82.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Populli shqiptar i Kosovës dhe viseve të tjera shqiptare të robëruara nga Jugosllavia nuk u rebeluan "brenda natës" . Rebelimi i tij u përgatit për afro dyzet vjet të vështira jete në kuadër të Jugosllavisë revizioniste titiste, e cila për popullsinë shqiptare, përballë propagandës lidhur me mirëqenien, barazinë ekonomike, politike e shoqërore me kombet dhe kombësitë e tjera, lidhur me gjoja vëllazërim bashkimin, s'pati gjë tjetër pos shtypjes kombëtare e shoqërore, pas diskriminimit social e kulturor, pos shfrytëzimit të egër të pasurive të tyre natyrore dhe zbatimit të mjeteve të gjenocidit." (Liria, maj 1981, f. 15)

Donika Gërvalla: "Ai merr pjesë në lëvizjen ilegale, e cila ngjashëm me vendet e tjera të Evropës Lindore që vuanin nga regjimet e tyre diktatoriale përpiqej të mbronte dhe të realizonte të drejtat e popullatës ndaj shtypjes totalitare të regjimeve përkatëse."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Marrëveshjet paqësore dhe krushqitë e dikurshme të Venedikut e të Serbisë me vezirë e sulltanë, në një kohë që Shqipëria martire po e lante në gjak çdo pëllëmbë të tokës së vet në luftë kundër fuqisë më të madhe të epokës, nuk ndryshojnë aq shumë nga tradhtia jugosllave, sovjetike, kineze… që tradhtuan komunizmin, duke mos qenë të gatshme t'i bëjnë ballë frymëzimit të lartë marksist-leninist dhe duke parapëlqyer rrugën e rezistencës së ulët ndaj armikut të epokës- imperializmit dhe kapitalizmit." (Lajmëtari i lirisë, tetor 1980, f. 3)

83.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Në një situatë të tillë, tërbimi i armikut e shtyri edhe një herë shqiptarin ta veshë xhamadanin e trimërisë. Si dikur Mic Sokoli, Selam Labi e Vojo Kushi, djalëria patriotike e revolucionare, e mbrujtur edhe me idealet e larta marksiste-leniniste, doli sypatrembur para tankut të ushtrisë së revizionistëve jugosllavë." (Liria, maj 1981, f. 15)

Donika Gervalla-Schwarz: "Dr. Rugova dhe babai im Jusuf Gërvalla i përkisnin një gjenerate dhe për mendimin tim janë mjaft tipikë për intelektualin kosovar të asaj kohe... Të dy kishin përjetuar që në fëmijëri pasojat e përndjekjes së regjimit komunist jugosllav."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Mburrja e entuziasmi ynë s'kanë kufi kur kujtojmë që Shqipëria, nga një vend i varfër dhe i prapambetur feudo-borgjez, tash është kthyer në një vend të përparuar e të zhvilluar, pa analfabetizëm e papunësi, ku kultivohet socializmi i mirëfilltë, në një vend, që jo vetëm po ia del ta ruajë të paprekur kështjellën e marksizëm-leninizmit, po edhe të ndezë shkëndija revolucionare te pjesa më e madhe e popujve të botës." (Lajmëtari i lirisë, tetor 1980, f. 3)

84.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Përfaqësues tipikë të indigjenëve të rekrutuar në aparatin shtetëror të pushtuesve jugosllavë ishin dikur Dragajt e Mitrovicës, Begollët e Pejës, Kryezitë e Gjakovës etj., dhe më pastaj, në aparatin revizionist titist- Fadilj Hodzët, Dzavid Nimanët, Mahmud Bakalët etj." (Liria, gusht 1981, f. 12)

Donika Gërvalla: "Shtypja e vazhdueshme e popullatës në Kosovë nga ana e regjimit komunist jugosllav, nga artisti dhe gazetari Jusuf Gërvalla, bëri edhe veprimtarin politik Jusuf Gërvalla."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Kësisoji u sprapsën edhe forcat e djeshme komuniste, të cilat në vallen e madhe të komunizmit patën hyrë përpara Shqipërisë së "vogël"." (Lajmëtari i lirisë, tetor 1980, f. 3)

85.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Në vend që të realizonte të drejtat e barabarta ekonomike, shoqërore e kombëtare, të premtuara në çastet e Luftës Antifashiste Nacionalçlirimtare, në vend që të përgatitej për ndërtimin e rendit të ri socialist, klika titiste hyri në shërbim besnik te kapitalizmi dhe revizionizmi modern, u bë shërbëtore e aspiratave shoviniste serbe për hegjemoni e dominim mbi popujt e tjerë të përfshirë brenda kufijve jugosllavë dhe jashtë tyre." (Zëri i Kosovës, nëntor 1981, f. 11)

Donika Gërvalla: "Ai merr pjesë në lëvizjen ilegale, e cila ngjashëm me vendet e tjera të Evropës Lindore që vuanin nga regjimet e tyre diktatoriale përpiqej të mbronte dhe të realizonte të drejtat e popullatës ndaj shtypjes totalitare të regjimeve përkatëse."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Ne, shqiptarët e shkëputur me dhunë nga trungu i Atdheut tonë të shenjtë, që dhuna na mbërtheu brenda kufijve politikë të Jugosllavisë, ndjekin krenarë çdo hap të Shqipërisë nënë në formimin dhe përparimin e Atdheut dhe të çështjes së madhe komuniste." (Lajmëtari i lirisë, tetor 1980, f.3)

86.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Përpara ngjarjeve të Kosovës për udhëheqjen shoviniste serbomadhe ende bënte mot i bukur. Si në planin e brendshëm, ashtu edhe në politikën e saj të jashtme ajo ende mund ta trumbetonte "vetadministrimin " si një " parajsë" të kësaj bote, revizionizmin si " rrugë specifike" dhe "fytyrë humane" të socializmit." (Zëri i Kosovës, mars 1982, f. 4)

Donika Gervalla-Schwarz: "Dr. Rugova dhe babai im Jusuf Gërvalla i përkisnin një gjenerate dhe për mendimin tim janë mjaft tipikë për intelektualin kosovar të asaj kohe... Të dy kishin përjetuar që në fëmijëri pasojat e përndjekjes së regjimit komunist jugosllav."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Ideja e madhe komuniste mori krahë në Gjermani, me Marksin në ballë." (Lajmëtari i lirisë, tetor 1980, f. 4)

87.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin polak): "Një shembull tipik të luftës së tillë sindikaliste kemi sot te "Solidarnoshci" polak. Grevat e punonjësve polakë të disa profesioneve, të lidhura fortë pas organizatës së tyre, arritën shkallën e një organizmi aq të lartë, sa ta lëkundin edhe kryesinë partiake revizioniste të Polonisë edhe vet shtetin revizionist polak ta detyrojnë të bëjë lëshime të mëdha, duke prekur madje edhe vetë kushtetutën. Në fillim në vende të ndryshme të botës ku ekzistojnë situata revolucionare, u nxenë gjakrat dhe sikur u ndez një shkëndijë shprese që edhe në zemër të Evropës po merr hov revolucioni i vërtetë proletar. Mirëpo, kur punës i doli boja, u pa se prapa grevave të punonjësve polakë nuk qëndronte ndonjë organizatë a parti e vërtetë revolucionare, po ato bëheshin me kërkesa për reforma lidhur me pagat dhe kushtet e punës, u bë fare e qartë se nga revolucioni polak "Solidanrnoshci" as që merr erë. Përkundrazi ai çon ujë në mullirin e një kundërrevolucioni të dytë në Poloni, në mullirin e Vatikanit..." (Zëri i Kosovës, mars 1982, f. 13)

Donika Gërvalla: "Shtypja e vazhdueshme e popullatës në Kosovë nga ana e regjimit komunist jugosllav, nga artisti dhe gazetari Jusuf Gërvalla, bëri edhe veprimtarin politik Jusuf Gërvalla."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Në këto çaste na kujtohet edhe gulçimi i rinisë hitleriane për ta shtruar e për ta dërrmuar Shqipërinë. Por, këtij kujtimi i del përballë me gjallëri një pamje e këndshme: sot, komunistët marksistë-leninistë gjermanë, Atdheun tonë, Shqipërinë socialiste , e konsiderojnë pishtar të komunizmit dhe atdhe të të gjithë proletarëve në botë." (Lajmëtari i lirisë, tetor 1980, f. 4)

88.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin sovjetik): "Shkenca dhe historia e përgjithshme njerëzore, për shumëçka e kanë thënë fjalën e tyre të fundit. Sidomos dija marksiste-lenininste. Ndonëse kjo dije u shkel brutalisht nga revizionizmi modern hrushoviano-titist dhe nga eurokomunizmi, ajo, duke gjetur një kështjellë të fortë te Atdheu i shqiptarëve dhe te Partia e Punës e Shqipërisë, përditë po e hedhë shkëndijën e luftërave çlirimtare dhe revolucioneve anembanë botës, kudo ku ka shtypje e shfrytëzim." (Luftë të dëshpëruarish, apo lëvizje të ndërgjegjshme, dorëshkrim)

Donika Gërvalla: "Ai merr pjesë në lëvizjen ilegale, e cila ngjashëm me vendet e tjera të Evropës Lindore që vuanin nga regjimet e tyre diktatoriale përpiqej të mbronte dhe të realizonte të drejtat e popullatës ndaj shtypjes totalitare të regjimeve përkatëse."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "S'ka revolucion pa popullin dhe s'ka popull jorevolucionar. Gjithçka varet nga kushtet objektive, në të cilat do të shpërthej ose jo revolucioni. Kurse qielli ynë - siç e tregon realiteti objektiv dhe siç e thonë analizat e thella shkencore marksiste-lenininste të Partisë së Punës të Shqipërisë dhe të udhëheqësit të madh shqiptar Enver Hoxha - është i stërngarkuar me elektrizim të fuqishëm revolucionar." (Lajmëtari i lirisë, tetor 1980, f. 6)

89.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin): "Duke ruajtur dhe duke kultivuar cilësinë fisnike të lëvizjes, ne do ta ruajmë dhe do ta kultivojmë në shkallë të lartë prirjen elementare të shoqërisë njerëzore – ecjen përpara, të cilës i bëhen prag me qëllime

shtypëse e shfrytëzuese forcat e errëta të planetit, kapitalizmi, imperializmi dhe revizionizmi. Dhe këtë natyrë fisnike t'ua lëmë trashëgim brezave të ardhshëm!
LAVDI MARKSIZËM – LENINIZMIT!
RROFTË PPSH ME SHOKUN ENVER HOXHA NË KRYE! RROFTË POPULLI SHQIPTAR I LIRË E I BASHKUAR!" (Luftë të dëshpëruarish, apo lëvizje të ndërgjegjshme, dorëshkrim)

Donika Gervalla-Schwarz: "Dr. Rugova dhe babai im Jusuf Gërvalla i përkisnin një gjenerate dhe për mendimin tim janë mjaft tipikë për intelektualin kosovar të asaj kohe... Të dy kishin përjetuar që në fëmijëri pasojat e përndjekjes së regjimit komunist jugosllav."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "- Poshtë titizmi, armiku i përbetuar i popullit shqiptar! Lavdi marksizëm-leninizmit!
Poshtë klika tradhtare kosovare. Rroftë populli shqiptar, i lirë e i bashkuar!" (Lajmëtari i lirisë, janar 1981, f. 1)

90.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin): "Ne ndjekim me indinjatë bllokadën e egër ndaj Republikës Popullore Socialiste të Shqipërisë, që nisi imperializmi, për ta vazhduar revizionistët tradhtarë." (Letër për Enver Hoxhën, 19 gusht 1980; Faridin Tafallari, Dhimbje krenare, Tiranë 1998, f. 95)

Donika Gërvalla: "Shtypja e vazhdueshme e popullatës në Kosovë nga ana e regjimit komunist jugosllav, nga artisti dhe gazetari Jusuf Gërvalla, bëri edhe veprimtarin politik Jusuf Gërvalla."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Që atëherë, ndërsa në Shqipëri filloi lufta heroike për ndërtimin e socializmit, e cila sot e mban lart flamurin e revolucionit e të socializmit dhe Atdheun tonë e bën flamurtar të marksizëm-leninizmit e shembull për të gjitha forcat përparimtare e revolucionare në botë, ne, shqiptarët e Kosovës, u shtrënguam të ballafaqohemi me shfrytëzimin më të egër të pasurive dhe të popullit tonë nga ana e revizionistëve titistë, që po përpiqen ta çojnë përpara me mjete gjithnjë më perfide gjenocidin mbi shqiptarët." (Lajmëtari i lirisë, janar 1981, f. 3)

91.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Në sajë të ekzistimit të kësaj Shqipërie të mbarë, të fortë e vigjilente dhe në sajë të traditave revolucionare të popullit tonë, përgjithësisht edhe ne shqiptarët e Kosovës dhe të viseve të tjera shqiptare të përfshira në dhunën e në padrejtësinë e pashembullt historike brenda kufijve të Jugosllavisë, ndonëse jemi dëmtuar në masë të madhe nga shtrëngimi i vazhdueshëm i darave të shovinizmit serbo-malazezo-maqedonas, ia kemi dalë të ruhemi bukur mirë nga ujërat e zeza ideologjike të revizionizmit titist rankoviçist." (Letër për Enver Hoxhën, 19 gusht 1980; Faridin Tafallari, Dhimbje krenare, Tiranë 1998, f. 95)

Donika Gërvalla: "Ai merr pjesë në lëvizjen ilegale, e cila ngjashëm me vendet e tjera të Evropës Lindore që vuanin nga regjimet e tyre diktatoriale përpiqej të mbronte dhe të realizonte të drejtat e popullatës ndaj shtypjes totalitare të regjimeve përkatëse."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Lavdi marksizëm-leninizmit, idesë dhe realitetit të pamposhtur të pararojës së njerëzimit!" (Lajmëtari i lirisë, janar 1981, f. 3)

92.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Dhe kushtet ekonomikoshoqërore për një shpërthim të tillë ekzistojnë qëmoti në këtë vend revizionist, sidomos sot, në kohën e krizës më të madhe në të cilën është katandisur ky vend." (Letër për Enver Hoxhën, 19 gusht 1980; Faridin Tafallari, Dhimbje krenare, Tiranë 1998, f. 96)

Donika Gervalla-Schwarz: "Dr. Rugova dhe babai im Jusuf Gërvalla i përkisnin një gjenerate dhe për mendimin tim janë mjaft tipikë për intelektualin kosovar të asaj kohe... Të dy kishin përjetuar që në fëmijëri pasojat e përndjekjes së regjimit komunist jugosllav."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Populli ynë, që nga Revolucioni i madh i Tetorit i udhëhequr nga Lenini e Stalini, ka parë se nuk ka rrugë e mik më të mirë se marksizëm-leninizmi dhe nuk beson në të tjera ideologji, që i shquan dogma e demagogjia. Edhe Plaku i Maleve, Bajram Curri, pat thënë se Shqipëria e Kosova do të çlirohen vetëm kur të ketë ngadhënjyer ideja e Leninit." (Lajmëtari i lirisë, janar 1981, f. 4)

93.

Jusuf Gërvalla (për revizionizmin jugosllav): "Ndërsa rezervat e mëdha ekonomike të viseve tona merren nëpër këmbë dhe me to ushqehet makineria e egër e sistemit revizionist jugosllav dhe ngrihen qendrat e çetnikëve dhe administratorëve serbo-malazezo-maqedonas. Kështu, pakënaqësia e popullit shqiptar, që gjithmonë ka qenë i pakënaqur nga regjimet jugosllave, po rritet dita me ditë. Për djalërinë patriotike e revolucionare shqiptare, pakënaqësia e popullit tonë ka qenë fort e qartë, për të cilin ata janë kapur rregullisht për ta thënë replikën e tyre luftarake. Pakënaqësia në rritje e popullit tonë, njëherazi, është edhe pasqyrë e luftës politike ndërmjet titizmit dhe popullit shqiptar. Dhe kjo pakënaqësi sot ka arritur në atë shkallë, sa mund të thuhet që lufta jonë politike kundër këtij pushtuesi të egër revizionist është fituar gati në mënyrë përfundimtare. Ky është një faktor i fuqishëm shtytës i revolucionit tonë." (Letër për Enver Hoxhën, 19 gusht 1980; Faridin Tafallari, Dhimbje krenare, Tiranë 1998, f. 97)

Donika Gërvalla: "Shtypja e vazhdueshme e popullatës në Kosovë nga ana e regjimit komunist jugosllav, nga artisti dhe gazetari Jusuf Gërvalla, bëri edhe veprimtarin politik Jusuf Gërvalla."

Jusuf Gërvalla (për marksizëm-leninizmin): "Milici Bajram Gashi, sipas të gjitha gjasave, është vetëm një nga deti i tërë i njerëzve tanë të ndershëm, që, edhe pse kanë qenë në punë te okupatori, mendjen dhe zemrën i kanë pasur në rregull, do të thotë në anën e drejtësisë e të njerëzisë. Ai, me gjasë, nuk mundi t'i durojë më pa kundërshtim prapësitë e armikut kombëtar dhe klasor. E cekim edhe – klasor, sepse ai ishte lexues i zellshëm e i flaktë i literaturës marksiste-leniniste dhe rezononte me ndershmërinë e me mprehtësinë me të cilën e kishte pajisur ajo literaturë dhe ideja e pastër komuniste." (Lajmëtari i lirisë, janar 1981, Shtojca-faqja 2)

IV
DIKTATORI BRUTAL - ENVER HOXHA

Citatet nga Donika Gervalla-Schwarz, në këtë kapitull janë marrë nga shkrimi "Vdekja e Presidentit", 21 janar 2010 (http://gervallablog.com). Lajmi nga Presidenti i Republikës Bujar Nishani, u shtua në shkurt 2013.

1.

Donika Gervalla-Schwarz: "Unë vetë kisha dalë në mbrëmjen para vizitës së dr. Rugovës nga greva e urisë së qindra studentëve të universitetit të Tiranës, në të cilën kërkohej që Universiteti të mos e mbante më emrin e diktatorit Enver Hoxha."

Jusuf Gërvalla: "Më kot Shoku Enver Hoxha – (ditën kur u dha në përdorim lagjja "Bashçallëk" e Shkodrës, me shtëpi të ndërtuara në afat jashtëzakonisht të shkurtër, me mjetet e Shtetit Shqiptar dhe pa asnjë ndihmë nga miqtë as nga armiqtë, me shtëpi që të dëmtuarve iu dhanë në pronë personale – falas, pa taksa dhe pa qira – e pra tërmeti te vëllezërit tanë në Shqipëri po ai që na goditi ne këtej) – i porositi ulqinakët të bëjnë çmos e të mos e marrin rrugën e kurbetit. Me fatosat shqiptar, sikur të kishte lejen e Qeverisë Jugosllave, ai do të ngritte në këmbë për një muaj, jo vetëm një Ulqin." (Bashkimi, shkurt 1980, f. 2)

2.

Donika Gervalla-Schwarz: "Ndërkohë që greva e studentëve vazhdonte, në Sheshin Skënderbeu në qendër të Tiranës rrëzohet shtatorja e Enver Hoxhës dhe sillet me kamion tek grevistët në qytetin Studenti. Me këtë u bë e qartë që në Shqipëri më në fund liria kishte fituar mbi hijen e diktatorit brutal Enver Hoxha."

Jusuf Gërvalla: "Kohë më parë, prijësi i madh i popullit shqiptar, Shoku ENVER HOXHA ftonte jo vetëm popujt tjerë, por edhe vet proletariatin sovjetik: "...ta shkatërroni regjimin diktatorial fashist, që fshihet me sllogane mashtruese." (Bashkimi, prill 1980, f. 1)

3.

Donika Gervalla-Schwarz: "Një njohës i letërsisë, historisë dhe politikës shqiptare i kalibrit të dr. Rugovës nuk e kishte të vështirë të kuptonte se ishte dëshmitar i ndryshimeve dramatike dhe rrëzimit përfundimtar të diktaturës në Shqipëri."

Jusuf Gërvalla: "Partia Punës e Shqipërisë, kurrë nuk është kursyer me kritikat e veta ndaj regjimit antipopullor dhe antishqiptar të klikës titiste-rankoviqiste. “Për klikën e Beogradit, thotë vet shoku Enver Hoxha, Kosova është një pikë shumë e dobët, prandaj ajo ushtron në Kosovë një terror të madh…Elementi shqiptar goditet posaçërisht në Jugosllavin titiste, sepse udhëheqësit e tanishëm jugosllavë i njohin mirë
tiparet revolucionare të popullsisë shqiptare të atjeshme, e dinë mirë se këtë popullsi problemi nacional gjithmonë ka qenë dhe mbetet në plagë e hapët që kërkon shërim.” (Bashkimi, prill 1980, f. 1)

4.

"Presidenti i Republikës, Bujar Nishani i akordoi zonjës Donika Gërvalla-Schwarz “Medaljen e Mirënjohjes” me motivacionin: *“Për vetëmohimin e treguar në*

pjesëmarrjen në grevën heroike të urisë në Qytetin Studenti në shkurt 1991, vendimtare në përmbysjen e sistemit diktatorial komunist"." (Presidenti Nishani dekoron zonjën Donika Gërvalla-Schwarz me "Medaljen e Mirënjohjes", http://president.al, 20 shkurt 2013)

Jusuf Gërvalla: "Kur u pa se shqiptarët e Kosovës dhe të viseve tjera shqiptare në Jugosllavi nuk e hanin dot këtë pemë helmuese, sepse vetëdija e ngritur kombëtare dhe klasore ata i bën të zgjedhin të vetmen rrugë të mbarë, atë të bashkimit me vendin amë Shqipërinë dhe të përkrahjes parezervë të rrugës së Partisë së Punës me Enver Hoxhën në krye, revizionizmi jugosllavë e hoqi maskën dhe i zbuloi këmbët e veta." (Bashkimi, prill 1980, f. 1)

5.

Donika Gervalla-Schwarz: "Ndërkohë që greva e studentëve vazhdonte, në Sheshin Skënderbeu në qendër të Tiranës rrëzohet shtatorja e Enver Hoxhës dhe sillet me kamion tek grevistët në qytetin Studenti. Me këtë u bë e qartë që në Shqipëri më në fund liria kishte fituar mbi hijen e diktatorit brutal Enver Hoxha."

Jusuf Gërvalla: "Bazuar në domosdoshmërinë e Luftës Nacional Çlirimtare, si të vetmen për sigurimin e pavarësisë së plotë kombëtare, ... vigjilencën e PPSH dhe të Qeverisë Shqiptare, në krye me shokun Enver Hoxha, punëtorët, fshatarët, mërgimtarët, të papunët, intelektualët revolucionar e patriot, e sidomos femra shqiptare, me një fjalë, të gjithë shqiptarët (e tokave të robëruara dhe në mërgim) e vetëdijshëm, që janë për çlirimin dhe bashkimin e të gjitha trojeve shqiptare të pushtuara, të cilët nuk dyshojnë në përkrahjen e motrave dhe vëllezërve të Shqipërisë..." (Programi dhe Statuti i Frontit të Kuq Popullor, maj 1980)

6.

Donika Gervalla-Schwarz: "Një njohës i letërsisë, historisë dhe politikës shqiptare i kalibrit të dr. Rugovës nuk e kishte të vështirë të kuptonte se ishte dëshmitar i ndryshimeve dramatike dhe rrëzimit përfundimtar të diktaturës në Shqipëri."

Jusuf Gërvalla: "Lufta e shokut Enver Hoxha kundër revizionizmit, strategjia e hollë dhe trimëria e pashembullt e Tij në mbrojtjen e interesave jetike të popullit dhe të Shtetit Shqiptar, do të jenë mësimet bazë për të gjithë anëtarët e FRONTIT TE KUQ POPULLOR dhe do të studiohen me kujdes në mënyrë kreative, duke iu përshtatur kushteve konkrete." (Programi dhe Statuti i Frontit të Kuq Popullor, maj 1980)

7.

Donika Gervalla-Schwarz: "Unë vetë kisha dalë në mbrëmjen para vizitës së dr. Rugovës nga greva e urisë së qindra studentëve të universitetit të Tiranës, në të cilën kërkohej që Universiteti të mos e mbante më emrin e diktatorit Enver Hoxha."

Jusuf Gërvalla: "Kështu do ta ruajmë edhe në të ardhmen njëri-tjetrin: Shqipëria e PPSH dhe e shokut Enver ne nga rreziku i çkombëtarizimit dhe i shfarosjes, dhe ne atë nga apetitet pansllave të Jugosllavisë; deri sa të vijë edhe Nëntori i tretë – ai i bashkimit të plotë kombëtar dhe i jetës në liri e socializëm." (Bashkimi, janar 1981, faqe 3)

8.

Donika Gervalla-Schwarz: "Ndërkohë që greva e studentëve vazhdonte, në Sheshin Skënderbeu në qendër të Tiranës rrëzohet shtatorja e Enver Hoxhës dhe sillet me kamion tek grevistët në qytetin Studenti. Me këtë u bë e qartë që në Shqipëri më në fund liria kishte fituar mbi hijen e diktatorit brutal Enver Hoxha."

Jusuf Gërvalla: "Po partia syshqiponjë me prijësin e madh Enver Hoxha në krye, i zbuloi një për një dredhitë e komplotet dhe agjenturës jugosllave ia ktheu prapa këlyshët tradhtarë, vëllezërit e Fadilëve, Xhavitëve, Mahmutëve, Sinan-hasanëve, Shaban-kajtazëve etj. (me numër – afro 4500 të tillë vetëm nga lufta e këtej)." (Bashkimi, janar 1981, f. 5)

9.

Donika Gervalla-Schwarz: "Një njohës i letërsisë, historisë dhe politikës shqiptare i kalibrit të dr. Rugovës nuk e kishte të vështirë të kuptonte se ishte dëshmitar i ndryshimeve dramatike dhe rrëzimit përfundimtar të diktaturës në Shqipëri."

Jusuf Gërvalla: "Ne jemi krenar që, në një anë, populli ynë vëlla në RPS të Shqipërisë, nën udhëheqjen e ndritur të Partisë së Punës në krye me shokun Enver, po arrin rezultate të shkëlqyeshme në kultivimin e socializmit të kulluar dhe në avancimin e idesë së madhe marksiste-leniniste, kurse në anën tjetër, Kosovës gjithnjë më shumë po i shtohen forcat për t'i thënë një herë vendosmërisht armikut të tërbuar shovinist: Jo!" (Lajmëtari i lirisë, gusht 1980, f. 2)

10.

"Presidenti i Republikës, Bujar Nishani i akordoi zonjës Donika Gërvalla-Schwarz "Medaljen e Mirënjohjes" me motivacionin: *"Për vetëmohimin e treguar në pjesëmarrjen në grevën heroike të urisë në Qytetin Studenti në shkurt 1991, vendimtare në përmbysjen e sistemit diktatorial komunist"."* (Presidenti Nishani dekoron zonjën Donika Gërvalla-Schwarz me "Medaljen e Mirënjohjes", http://president.al, 20 shkurt 2013)

Jusuf Gërvalla: "Në qoftë se epoka e lavdishme e Skënderbeut nxori në pah një përmasë të rëndësishme të shpirtit të popullit tonë; gatishmërinë për flijim në shkallën më të lartë dhe frymëzimin e papërsëritshëm për mbrojtjen e atdheut, mund të thuhet se epoka e sotme shqiptare e Partisë së Punës dhe e Enver Hoxhës jo vetëm që konfirmoi të parën, por sheshoi edhe një përmasë tjetër, të ndryrë deri në tash në ndërdije nga shekujt e robërisë dhe historia njerkë, etjen e madhe të shqiptarit për punë dhe për ndriçimin e plotë të mendjes." (Lajmëtari i lirisë, tetor 1980, f. 3)

11.

Donika Gervalla-Schwarz: "Ndërkohë që greva e studentëve vazhdonte, në Sheshin Skënderbeu në qendër të Tiranës rrëzohet shtatorja e Enver Hoxhës dhe sillet me kamion tek grevistët në qytetin Studenti. Me këtë u bë e qartë që në Shqipëri më në fund liria kishte fituar mbi hijen e diktatorit brutal Enver Hoxha."

Jusuf Gërvalla: "Na bën të fortë fakti se PPSH me shokun Enver në krye, jo vetëm që kanë ndjekur në hap të gjitha konjugacionet e gjenocidit sllavofil të ushtruar mbi ne, por kanë qenë edhe të vetmit denoncues të këtij gjenocidi në sy të botës." (Lajmëtari i lirisë, tetor 1980, f. 3)

12.

Donika Gervalla-Schwarz: "Një njohës i letërsisë, historisë dhe politikës shqiptare i kalibrit të dr. Rugovës nuk e kishte të vështirë të kuptonte se ishte dëshmitar i ndryshimeve dramatike dhe rrëzimit përfundimtar të diktaturës në Shqipëri."

Jusuf Gërvalla: "Kurse qielli ynë - siç e tregon realiteti objektiv dhe siç e thonë analizat e thella shkencore marksiste-leniniste të Partisë së Punës të Shqipërisë dhe të udhëheqësit të madh shqiptar Enver Hoxha - është i stërngarkuar me elektrizim të fuqishëm revolucionar." (Lajmëtari i lirisë, tetor 1980, f.6)

13.

Donika Gervalla-Schwarz: "Unë vetë kisha dalë në mbrëmjen para vizitës së dr. Rugovës nga greva e urisë së qindra studentëve të universitetit të Tiranës, në të cilën kërkohej që universiteti të mos e mbante më emrin e diktatorit Enver Hoxha."

Jusuf Gërvalla: "Ata që kanë dyshuar në fjalët e marksist-leninistit të madh të ditëve tona dhe prijësit të lavdishëm shqiptar, shokut Enver Hoxha, kur thoshte se s'duhet zemëruar shqiptarin, sepse," kur zemërohet shqiptari, merr flakë e zjarr edhe stralli", e patën rastin të binden gjatë demonstratave të fundit në Kosovë..." (Liria, maj 1981, f. 15)

14.

Donika Gervalla-Schwarz: "Ndërkohë që greva e studentëve vazhdonte, në Sheshin Skënderbeu në qendër të Tiranës rrëzohet shtatorja e Enver Hoxhës dhe sillet me kamion tek grevistët në qytetin Studenti. Me këtë u bë e qartë që në Shqipëri më në fund liria kishte fituar mbi hijen e diktatorit brutal Enver Hoxha."

Jusuf Gërvalla: "Prandaj, shoku Enver, mora kurajon të Ju drejtohem Ju personalisht. Kam njoftime për marrëveshjen shqiptaro-jugosllave lidhur me ekstradimin reciprok të personave të vënë jashtë ligjit në të dy vendet. Por, sipas Nenit 65 të Kushtetutës së Republikës Socialiste të Shqipërisë, ku thuhet: "Në Republikën Popullore Socialiste të Shqipërisë u jepet e drejta e strehimit shtetasve të huaj që ndiqen për shkak të veprimtarisë së tyre në dobi të revolucionit e të socializmit, të demokracisë e të çlirimit kombëtar si edhe të përparimit të shkencës e të kulturës", konsideroj se mua më takon kjo e drejtë." (Letër Enver Hoxhës, prill 1980; U botua për herë të në www.albaniapress.com, 2 tetor 2011 si shtojcë e punimit të Faridin Tafallarit, Kur
shkruante Jusuf Gërvalla)

15.

Donika Gervalla-Schwarz: "Një njohës i letërsisë, historisë dhe politikës shqiptare i kalibrit të dr. Rugovës nuk e kishte të vështirë të kuptonte se ishte dëshmitar i ndryshimeve dramatike dhe rrëzimit përfundimtar të diktaturës në Shqipëri."

Jusuf Gërvalla: "Dhe hyri me të drejtë në histori si epokë e Prometheut kundër të gjithë perëndive, epokën e sotme shqiptare me Partinë e Punës dhe me Ty në krye shoku Enver. Skena e dramës së sotme shqiptare është po ajo e Prometheut të pesëqind vjetëve." (Letër për Enver Hoxhën, 19 gusht 1980; Faridin Tafallari, Dhimbje krenare, Tiranë 1998, f. 94)

16.

"Presidenti i Republikës, Bujar Nishani i akordoi zonjës Donika Gërvalla-Schwarz “Medaljen e Mirënjohjes” me motivacionin: *“Për vetëmohimin e treguar në pjesëmarrjen në grevën heroike të urisë në Qytetin Studenti në shkurt 1991, vendimtare në përmbysjen e sistemit diktatorial komunist”."* (Presidenti Nishani dekoron zonjën Donika Gërvalla-Schwarz me “Medaljen e Mirënjohjes”, http://president.al, 20 shkurt 2013)

Jusuf Gërvalla: "Na bën të lumtur fakti se Partia e Punës e Shqipërisë dhe Ti, shoku Enver, jo vetëm që keni ndjekur në hap të gjitha konjugacionet e gjenocidit sllavomadh të ushtruar mbi ne, por keni qenë edhe të vetmit denoncues të denjë të këtij gjenocidi në sy të botës." (Letër për Enver Hoxhën, 19 gusht 1980; Faridin Tafallari, Dhimbje krenare, Tiranë 1998, f. 95)

17.

Donika Gervalla-Schwarz: "Një njohës i letërsisë, historisë dhe politikës shqiptare i kalibrit të dr. Rugovës nuk e kishte të vështirë të kuptonte se ishte dëshmitar i ndryshimeve dramatike dhe rrëzimit përfundimtar të diktaturës në Shqipëri."

Jusuf Gërvalla: "Ndonëse të zbuluara e të ndëshkuara, në luftën tonë të përgjithshme kanë kontribuar shumë grupet dhe organizatat patriotike e revolucionare të shqiptarëve në Jugosllavi që nga Lufta e Dytë Botërore e këtej. Është mbarësi e posaçme që pjesa e tyre dërmuese ka pasur platformë të shëndoshë ideopolitike. Ato mund të mburren, se kanë ndjekur rrugën e luftës nacionalçlirimtare dhe revolucionit socialist, duke synuar në mënyrë permanente bashkimin e tokave dhe të popullit e me vullnetin e popullit, me vendin amë, Shqipërinë socialiste të Partisë së Punës dhe të shokut Enver." (Letër për Enver Hoxhën, 19 gusht 1980; Faridin Tafallari, Dhimbje krenare, Tiranë 1998, f. 97-98)

18.

Donika Gervalla-Schwarz: "Unë vetë kisha dalë në mbrëmjen para vizitës së dr. Rugovës nga greva e urisë së qindra studentëve të universitetit të Tiranës, në të cilën kërkohej që Universiteti të mos e mbante më emrin e diktatorit Enver Hoxha."

Jusuf Gërvalla: "Po afron koha, shoku Enver, që Ti, kështu i përtërirë, në kushtrimin e revolucionarëve të Kosovës, që presin fjalën tënde, ta hedhësh edhe një herë firmën rrufenxitëse të maleve shqiptare: Shpat Gjirokastra!" (Lajmëtari i lirisë, gusht 1980, f. 11)

V
PSIKOLOGJIA FASHISTE DHE YLLI PROLETAR

Citatet nga drama "Misioni" e Sabri Hamitit (S. H.), gjenden në faqet 91 dhe 92.

SH: "GJERGJI- Ndarja shihet në gurët e varreve. Stema dhe ylli, ah ylli. Shihi fjalët e gdhendura në gurë. I bashkon vdekja e përnjëhershme dhe trolli i huaj ku pushon trupi i tyre."

Jusuf Gërvalla: "Psikologjia fashiste është e dukshme edhe atëherë kur mbi kapelën e bartësve të saj nuk qëndron kryqi i thyer nazifashist po ylli i tradhtuar e i përdhosur proletar." (Zëri i Kosovës, nëntor 1981, faqe 12)

S.H: "DONA, *afrohet, nëpër lot*. Yjet pesëcepëshe i ke të paprishura."

Jusuf Gërvalla: "Psikologjia fashiste është e dukshme edhe atëherë kur mbi kapelën e bartësve të saj nuk qëndron kryqi i thyer nazifashist po ylli i tradhtuar e i përdhosur proletar."

S.H: "ZANA- Një javë u grindëm për gurët e yjet. Na shpëtuan gjermanët... "

Jusuf Gërvalla: "Psikologjia fashiste është e dukshme edhe atëherë kur mbi kapelën e bartësve të saj nuk qëndron kryqi i thyer nazifashist po ylli i tradhtuar e i përdhosur proletar."

S.H: "GJERGJI: Çfarë kanë këtu gjermanët?"

S.H: "ZANA -Unë kërkoja stemën. Keqa e Lula ngulnin këmbë në yjet."

Jusuf Gërvalla: "Psikologjia fashiste është e dukshme edhe atëherë kur mbi kapelën e bartësve të saj nuk qëndron kryqi i thyer nazifashist po ylli i tradhtuar e i përdhosur proletar."

S.H: "ZANA - Stemat, yjet, stemat, yjet! Keqa e Lula donin që yjet të gdhendeshin në formë të madhe. Gjermanët thanë se kjo nuk lejohet me ligj. Kjo është tokë gjermane dhe ndryshe nuk bënë."

Jusuf Gërvalla: "Psikologjia fashiste është e dukshme edhe atëherë kur mbi kapelën e bartësve të saj nuk qëndron kryqi i thyer nazifashist po ylli i tradhtuar e i përdhosur proletar."

S.H: "ZANA- U gjet kompromisi, të gdhenden stemat e yjet në gurë njëra nën tjetrën."

Jusuf Gërvalla: "Psikologjia fashiste është e dukshme edhe atëherë kur mbi kapelën e bartësve të saj nuk qëndron kryqi i thyer nazifashist po ylli i tradhtuar e i përdhosur proletar." (Zëri i Kosovës, nëntor 1981, faqe 12)

S.H: "DONA, *afrohet, nëpër lot.* Yjet pesëcepëshe i ke të paprishura."

Jusuf Gërvalla: "Tani më thuaj Kosovë, cili flamur është fituar e mbrojtur pa gjak? Vetëm i bardhi fitohet me përunjësi e bindje, me kurrizin të kërrusur. Por, flamuri i bardhë është qefini i atdheut dhe i popullit. Vetëm turpi, ligështia e vdekja bëjnë strehë nën palën e tij të urryer. Kursena prej tij, Kosovë! Flamuri ynë ka qenë dhe mbetet i kuq, i përgjakur, njëri dhe tjetri: ai me shkabën dykrenare dhe ai me drapër e çekan! (Zëri i Kosovës, nëntor 1981, faqe 1-2)

S.H: "DONA, *afrohet, nëpër lot*. Yjet pesëcepëshe i ke të paprishura."

Jusuf Gërvalla: "Aktualisht, në burgjet jugosllave dergjen me mijëra patriotë e revolucionarë shqiptarë, e mes tyre një numër i madh femra. Me idealin e lartë të çlirimit kombëtar e klasor nga revizionizmi jugosllav dhe të bashkimit të shenjtë me vendin amë, Shqipërinë socialiste, ata, duke pasur edhe yllin komunist në zemër, janë bashkuar në frontin e luftës çlirimtare dhe të revolucionit, i cili do të ngadhënjejë patjetër..." (Lajmëtari i lirisë, janar 1981, faqe 3)

VI
KËNGA PËR TROJËN

"Këndo hyjneshë mërin e Akil Pelidit,
që shumë hidhërime e kobe akejve u solli,
dhe para kohe në skëterrë gremisi
me mijëra shpirtra burrërorë fatosash,
kurmet e tyre gjellë ua bëri qenve
dhe shpezëve grabitqarë – kështu u plotësua
dëshira e Zeusit – qysh nga çasti i parë
që u hyri grindja e përçarja Atridit,
mbretit t'kreshnikëve, dhe Akil Hyjnorit,
gjatë bregut të atij deti shungullues.
Po cili zot këtë armiqësi u ngjalli?"

Citatet e këtij kapitulli, nga drama Misioni e Sabri Hamitit (S. H.) gjenden në faqe 108-109 dhe 123.

S.H: "DONA, Është shurdhuar flauta ime në Prishtinë."
S. H: "Shqipëria është në zjarr."
S.H: "DONA-Në Prishtinë vdiq muzika përgjithmonë."

S.H: "DONA, Është shurdhuar flauta ime në Prishtinë."
S. H: "U dogj Korça, ..."
S.H: "DONA-Në Prishtinë vdiq muzika përgjithmonë."

S. H: "DONA, Është shurdhuar flauta ime në Prishtinë.
S. H: "...ra Berati,.."
S.H: "DONA-Në Prishtinë vdiq muzika përgjithmonë."

S. H: "DONA, Është shurdhuar flauta ime në Prishtinë."
S. H: "...u bë shkrum Lushnja,..."
S.H: "DONA-Në Prishtinë vdiq muzika përgjithmonë."

S. H: "DONA, Është shurdhuar flauta ime në Prishtinë."
S. H: "Vlora ka zjarrmi të mbrendshme,.."
S.H: "DONA-Në Prishtinë vdiq muzika përgjithmonë."

S. H: "DONA, Është shurdhuar flauta ime në Prishtinë."
S. H: "Shkodrës po i del tymi, kurse ..."
S.H: "DONA-Në Prishtinë vdiq muzika përgjithmonë."

S. H: "DONA, Është shurdhuar flauta ime në Prishtinë."
S. H: "...Tirana jeton në ethe."
S.H: "DONA-Në Prishtinë vdiq muzika përgjithmonë."

S. H: "DONA, Është shurdhuar flauta ime në Prishtinë."
S. H: "Pritet të bjerë Pallati Presidencial."
S.H: "DONA-Në Prishtinë vdiq muzika përgjithmonë."

S. H: "DONA, Është shurdhuar flauta ime në Prishtinë.”
S. H: "Janë prishur kufijtë e shtetit e janë krijuar kufijtë
e krahinave e të lagjeve."
S.H: "DONA-Në Prishtinë vdiq muzika përgjithmonë."

S. H: "DONA, Është shurdhuar flauta ime në Prishtinë.”
S. H: "Ditët janë pa njerëz e netët me flakë e frikë."
S.H: "DONA-Në Prishtinë vdiq muzika përgjithmonë."

S. H: "DONA, Është shurdhuar flauta ime në Prishtinë."
S. H: "Nuk punojnë lidhjet, janë prerë të gjitha lidhjet."
S.H: "DONA-Në Prishtinë vdiq muzika përgjithmonë."

S. H: "Shqipëria është në zjarr."
S.H: "DONA-Në Prishtinë vdiq muzika përgjithmonë."

"Si kryen muranën, me nxitim u kthyen
fill nga qyteti, dhe të gjithë u mblodhën
n'saraj të Priamit, dashamir i Zeusit,
për të marrë pjesë n'vercallin e madhërishëm.
Kështu morën fund gjithë salikimet
për nder të madhit Hektor kuajshaluesit."

VII
TRASHËGIMIA E TESHAVE DHE AJO E TRURIT

S. H: "DONA- Ai për mua kishte humbur në Gjermani." (Misioni, f.88-89)

Jusuf Gërvalla: "Mbi idetë dhe lëvizjet përparimtare asnjë popull nuk mund të vërë dorë përgjithmonë, ashtu si e vë njeriu kësulën në kokën e vet të patjetërsueshme. Ku zënë fill, nga shtegtojnë dhe ku ngrehin çerdhe lejlekët e anës së ndriçuar të vetëdijes së Planetit, është punë që nuk mund të hetohet jashtë ligjshmërisë dialektike; Dhe, kjo ligjshmëri, për të paditurin, shfaqet përplot pusi." (Lajmëtari i lirisë, tetor 1980, f. 4)

S. H: "DONA- Ai për mua kishte humbur në Gjermani." (Misioni, f.88-89)

Jusuf Gërvalla: "Ky burrë i shtrenjtë i dijes shqiptare tërë jetën ia kushtoi shkencës dhe kulturës kombëtare dhe na la trashëgim një vepër monumentale me karakter enciklopedik. Përveç shkrimeve me interes për kritikën letrare, për historinë e letërsisë, folklorin, etnografinë, historinë etj. Eçrem Qabej trajtoi e zgjidhi çështje nga më të rëndësishmet në të gjitha fushat e gjuhësisë; ortografi e fonetikë, filologji e gramatikë, dialektologji e fjalëformim, leksikografi e leksikologji, onomastikë e etimologji, sidomos në historinë e gjuhës." (Lajmëtari i lirisë, tetor 1980, f. 7)

S. H: "DONA- Ai për mua kishte humbur në Gjermani."

Jusuf Gërvalla: "Por, përjetë do të përulemi me nderime e dashuri para trashëgimisë kolosale kulturore që na la ky (Eçrem Qabej – shën. i Xh. D.) vigan i dijes dhe para kujtimit të personalitetit të tij të ndritur." (Lajmëtari, tetor 1980, faqe 8)

S. H: "DONA- Ai për mua kishte humbur në Gjermani."

Jusuf Gërvalla: "Ndonëse Lidhja Shqiptare e Prizrenit u shua me gjak- për lavdinë e shqiptarëve sypatrembur e të lidhur ngusht si një trup dhe për turpin e fqinjëve ballkanikë dhe të shteteve evropiane, që kaluan në anën e pushtuesit shekullor turk dhe të interesave shoviniste të Rusisë së largët – ajo la trashëgim një program serioz revolucionar, vetëdijen e zgjuar kombëtare dhe shpirtin e paepur luftarak të popullit shqiptar." (Lajmëtari i lirisë, janar 1981, f. 3)

S. H: "DONA- Ai për mua kishte humbur në Gjermani."

Jusuf Gërvalla: "Duke ruajtur dhe duke kultivuar cilësinë fisnike të lëvizjes, ne do ta ruajmë dhe do ta kultivojmë në shkallë të lartë prirjen elementare të shoqërisë njerëzore – ecjen përpara, të cilës i bëhen prag me qëllime shtypëse e shfrytëzuese forcat e errëta të planetit, kapitalizmi, imperializmi dhe revizionizmi. Dhe këtë natyrë fisnike t'ua lëmë trashëgim brezave të ardhshëm!
LAVDI MARKSIZËM – LENINIZMIT!" (Luftë të dëshpëruarish, apo lëvizje të ndërgjegjshme?, dorëshkrim)

S. H: "DONA- Ai për mua kishte humbur në Gjermani." (Misioni, f.88-89)

Jusuf Gërvalla: "Mbi idetë dhe lëvizjet përparimtare asnjë popull nuk mund të vërë dorë përgjithmonë, ashtu si e vë njeriu kësulën në kokën e vet të patjetërsueshme. Ku zënë fill, nga shtegtojnë dhe ku ngrehin çerdhe lejlekët e anës së ndriçuar të vetëdijes së Planetit, është punë që nuk mund të hetohet jashtë ligjshmërisë dialektike; Dhe, kjo ligjshmëri, për të paditurin, shfaqet përplot pusi." (Lajmëtari i lirisë, tetor 1980, f. 4)

*
* *

Dhetë, nandë, tetë, shtatë, gjashtë, pesë, katër, tre, dy, nji
Udhë e mbarë, Shqiponjë e dashtun, plot me shend
Na trego, në planete tjera a kish vend
Për ca qenje t`padjallëzueme siç jemi ne?

==========

Libra nga Xhafer Durmishi – Skenderi i Shtutgartit, për Rilindasit e Shtutgartit
01. Protesta e Aspirata – Tetor 2006
02. Lëvizja e Jusuf Gërvallës- Tetor 2011
03. Zëri i popullit dhe Zëri i Jusuf Gërvallës-Nëntor 2011
04. Të fala s'po na çojnë asnjëherë-Dhjetor 2011
05. Nuk pyesin për çmimin e lirisë-Mars 2012
06. Pa taktizime-Prill 2012
07. Në rrethin e Shtutgartit-Shtator 2012

08. Fakte për Lëvizjen e Jusuf Gërvallës-Tetor 2012
09. Luga dhe Lugina-Dhjetor 2012
10. Filharmonia e Jusuf Gërvallës-Janar 2013
11. Shokët dhe Jusuf Gërvalla-Shkurt 2013
12. Fjalori i Lëvizjes së Jusuf Gërvallës-Maj 2013
13. Argatët agresiv-Maj 2013
14. Pa trazime-Qershor 2013
15. Skena-Qershor 2013
16. Emër që u bë traditë-Qershor 2013
17. Jusuf Gërvalla dhe Liria-Korrik 2013
18. Testamenti-Gusht 2013
19. Ilustrime-Janar 2014
20. Vepra e Jusuf Gërvallës-Janar 2014
21. Ti ia ke besuar arkivin e Jusufit-Korrik 2019
22. Qendra Jusuf Gërvalla-Janar 2023
23. Lufta për liri në letrat e Jusuf Gërvallës, Mars 2024
24. Dëshmi e Dëshmorë, Janar 2025
25. HAPËSIRA, KOHA dhe Drita e Jusuf Gërvallës, Shkurt 2025
26. Referenca – Burime I-1979-1983
27. Referenca – Burime II-1982-1985

Jusuf Gërvalla: "*Kështu e pata kuptuar më në fund edhe zgjedhjen e Shpendit (Skenderit-shën im) dhe timen në Komitetin Qendror*." (14 janar 1981)

==========

Shënime për autorin

Xhafer Durmishi-Skenderi ka lindur në maj 1958 në fshatin Stanoc të poshtëm të komunës së Vushtrrisë. Nga arsimtarët e vetë të shkollës fillore angazhohet në organizatën "Lëvizja Nacionalçlirimtare e Kosovës dhe viseve të tjera shqiptare në Jugosllavi". Në vitet 1977-1981 ka studiuar në Fakultetin Xehtaro-Metalurgjik në Mitrovicë, në degën e Teknologjisë. Nga korriku 1981 gjendet pranë Vëllezërve Gërvalla në Shtutgart. Pas atentatit të 17 Janarit 1982, në mars 1982, falë dhuntive të natyrës, diturive dhe cilësive të ndërgjegjes e tij, me kërkesën e rrethit të Jusuf Gërvallës vazhdon redaktimin e asaj gazete që më parë e kishte redaktuar Jusuf Gërvalla. Fillimisht në redaktimin e plotë dhe në përgatitjen teknike të gazetës kryesore të Lëvizjes për Republikë punon gjer në mars 1983. Pas një qëndrimi prej 100 ditësh në Paris, në korrik 1984 vendoset në Suedi. Në korrik 1985 shërbimet e tij për çështjen apo në emër të çështjes shqiptare, nga rrethi që i kishte qëndruar afër, nuk konsiderohen të nevojshme dhe lirohet nga detyrimet e obligimet e organizuara politike. Vepra e tij pas vitit 1985 e ka bazën në detyrimet e ndërgjegjes. Është përkthyesi i parë i autorizuar për përkthime në mes suedishtes e shqipes. Merret me përkthime. Është njohës i mbi njëzet e pesë gjuhëve të huaja.

==========

XHAFER DURMISHI-SKENDERI MARS 2012-Shkurt 2026